

Pod'akovanie za podporu XIX. mimoriadneho zjazdu SZPB

Organizačné zabezpečenie XIX. (mimoriadneho) zjazdu SZPB si vyžaduje značné finančné aj technické zázemie. O to viac si vážime, že sa na jeho prípravu podarilo získať finančnú podporu vo forme daru vo výške 15 000 eur od spoločnosti TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s.

Pod'akovanie za sprostredkovanie tejto pomoci pre SZPB patrí ministrovi cestovného ruchu a športu SR a zároveň predsedovi Strany vidieka Rudolfovi Huliakovi, ako aj podpredsedovi tejto strany a poslancovi NR SR Romanovi Malatincovi. Obaja páni sú zároveň dlhoroční členovia SZPB a odkaz boja proti fašizmu kladú medzi svoje hodnotové priority.

Získané prostriedky budú využité na organizačné zabezpečenie zjazdu a súvisiacich aktivít, aby mohlo toto významné rokovanie prebehnúť dôstojne a na potrebnej úrovni.

Ďakujeme za podporu.

Nie je dôvod spochybňovať zásluhy našich osloboditeľov

„Nie je dôvod, aby problémy súčasného sveta vrhali tieň na pamiatku našich osloboditeľov, na ich hrdinstvo. Nie je dôvod spochybňovať ich zásluhy,“ uviedol prezident SR Peter Pellegrini vo svojom prejave počas pietneho aktu na Slavíne pri príležitosti 81. výročia oslobodenia Bratislavy.

„Je našou morálnou povinnosťou urobiť všetko pre to, aby sa skončilo utrpenie ľudí, na ktorých vojna dolieha dnes,“ dodal. „Bud'eme ostražití, ak sa nenávisť, pohŕdanie či predsudky predierajú do nášho verejného priestoru. Práve to boli otrávené pramene, z ktorých vytryskla krutosť a nemilosrdnosť, aby svet uvrhla do katastrofy.“ Na záver prezident Pellegrini povedal: „Nech je Slovenská republika vždy miestom bezpečia a nech Slovenská republika vždy bojuje za mier všade, kde sa to dá.“

My zo SZPB sme boli kvôli veľkonočným sviatkom na Slavíne už na Zelený štvrtok 2. apríla. Tradične sme sa nedozvedeli, či, ako a kedy si hodlajú politickí predstavitelia pripomenúť výročie oslobodenia nášho hlavného mesta Červenou armádou. Dozvedeli sme sa to až po Veľkej noci, utorok doobeda 7. apríla. To na adresu kritikov, prečo sme neorganizovali spomienkové oslavy spolu s vládou.

Okrem troch najvyšších ústavných činiteľov sa na podujatí zúčastnili aj viacerí členovia vlády, koalíční poslanci NR SR, bývalý prezident SR Ivan Gašparovič, zaregistrovali sme tiež veľvyslancov Ruskej federácie a Kazachstanu.

Po štátnej hymne ako prvý vystúpil prezident Peter Pellegrini, po hudobnom predeli Slovenského filharmonického zboru predseda NR SR Richard Raši a premiér Robert Fico, ktorý v úvode príhovoru pod'akoval

ženám a mužom, ktorí pred 81 rokmi položili životy za našu slobodu. Za najcennejšiu hodnotu, ktorú máme, označil mier. „Za nič iné nestojí bojovať,“ prízvukoval. A to najmä v kontexte súčasných kríz, ktorým čelíme.

Predseda vlády uvítal uzavretie dvojtýždňového prímeria medzi USA a Iránom, no upozornil, že ide o krehký a dočasný mier, ktorý treba ešte dotiahnuť za rokovacím stolom.

text: Martin Krno foto: autor,
Ladislav Skrak a Úrad vlády SR

Prezident SR Peter Pellegrini.

Predseda vlády SR Robert Fico.

Na spomienke na oslobodenie nechýbala ani verejnosť.

Komentár: História nie je plastelína, pán primátor Hattas!

Dôrazne sa musím ohradiť voči politickému divadlu a hlbokkej historickej neznalosti, ktorú predviedol primátor Nitry Marek Hattas. Pri oficiálnych oslavách výročia oslobodenia Nitry, ktoré sa uskutočnili 30. marca 2026, odvodil to, kto oslobodil Nitru, len od názvu „ukrajinský front“, je buď prejavom totálneho diletantizmu, alebo nebezpečným úmyselným zavádzaním.

Pripomeňme si fakty, ktoré pán primátor zrejme v škole prepočul: Označenie „ukrajinský front“ v žiadnom prípade neznamenalo národnosť vojakov. Bol to názov odvodený výlučne od geografického smeru operácií. V tomto mohutnom mnohonárodnostnom zväzku pod vedením maršala Rodiona Jakovleviča Malinovského bok po boku bojovali Rusi, Ukrajinci, Bielorusi, Gruzínci, Kazachovia a ďalšie národy vtedajšieho Sovietskeho zväzu. Územie Slovenska, vrátane Nitry, oslobodzovali okrem povstalcov a partizánov len vojaci Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády. Robiť z oslobodenia mesta pod Zoborom čisto „ukrajinskú zásluhu“ je dehonestáciou obetí všetkých ostatných národov, ktoré za našu slobodu krvácali.

Rovnako bizarne pôsobí Hattasova konštrukcia o bombardovaní Nitry. Pán primátor má v hlave poriadny chaos, ak sa snaží naznačiť, že nás „bombardovali tí zlí Rusi a oslobodili dobrí Ukrajinci“. Historickým faktom totiž je, že v posádkach sovietskych lietadiel, ktoré Nitru bombardovali, sedeli podľa záznamov z letových denníkov bok po boku opäť Rusi aj Ukrajinci. Tragickému náletu z 26. marca 1945 predchádzal precízny nočný prieskum,

ktorý pomocou tzv. „Stalinových sviec“ odhalil v meste dve veľké nemecké vojenské kolóny. Wehrmacht a gestapo v tom čase mesto plne kontrolovali a ešte 28. marca narychlo nakladali (a časť spálili) svoje archívy do áut.

Tragické civilné obeť bombardovania ma úprimne mrzia, ale napriek tomu som presvedčený, že nešlo o úmysel, ale o vojenskú operáciu aj po tom, ako sa nitrianska posádka, žiaľ, nepridala k Slovenskému národnému povstaniu. Nechápem, prečo pán Hattas rovnako nekritizuje ničivé bombardovanie Nových Zámkov či Bratislavy americkým letectvom?

Vrcholom celého predstavenia boli jeho tleskajúci „komparzisti“. Július Kovács – človek, ktorý sa neštíti spochybňovať ani brutálny atentát na predsedu vlády Roberta Fica a Vladimír Vavro – známy „aktivista“ zo SĽažian, ktorý sa viackrát neštítal prísť až pred náš rodinný dom a zastrašovať svoju manželku vyhrážkami, že budem súdený za kolaborantstvo a odvisnem. Tento istý Vavro sa pravidelne zúčastňuje protivládnych protestov a nad hlavou zvykne držať svoju fotku, na ktorej mi prirobil účes a fúzy, aby som sa podobal na Adolfa Hitlera.

Pán primátor, ak sú toto vaši názoroví spojenci a toto je vaša interpretácia dejín, tak úprimne ľutujem Nitru pod vašim vedením. Slovensko, ale aj Nitra potrebujú politikov, ktorí si ctia historickú pravdu a nie takých, ktorí zneužívajú pamiatku padlých na lacné ideologické body a kryjú agresívnu nenávisť v uliciach. Dejiny si neohnete podľa toho, ako sa vám to dnes hodí!

text a foto: Marián Kéry, poslanec NR SR a člen SZPB

Vilmos Hanti po maďarských voľbách: Nádej na zmenu aj varovanie pred zabúdaním

Spoločná fotografia delegácie MEASZ a FIR pri príležitosti 81. výročia oslobodenia Budapešti.

Po parlamentných voľbách v Maďarsku, ktoré znamenajú koniec dlhoročnej vlády Viktora Orbána, sa k situácii vyjadril predseda maďarskej protifašistickej organizácie MEASZ a prezident Medzinárodnej federácie odboja FIR Vilmos Hanti. Vo svojom stanovisku spojil očakávania politickej zmeny s opatrnosťou a dôrazom na ochranu historickej pravdy.

Výsledok volieb vníma ako významný moment. „Prevažná väčšina Maďarska je šťastná,“ zhodnotil. Sám však priznáva, že jeho radosť nie je bezvýhradná. Skú-

senosti z minulosti ho vedú k opatrnosti a upozorňuje, že každá zásadná zmena so sebou nesie aj riziká. „Teším sa na budúcnosť, ale s obavami,“ konštatuje a

varuje najmä pred nekontrolovanou mocou, ktorá môže viesť k deformáciám.

Kritika odchádzajúceho premiéra Viktora Orbána zo strany predsedu MEASZ nie je prekvapivá. Hoci bol Orbán často prezentovaný ako silný národný líder, jeho vzťah k téme protifašizmu a historickej pravdy bol minimálne sporný. MEASZ opakovane upozorňoval na tolerovanie, prípadne nedostatočné po-

tláčanie radikálnych extrémistických až fašistických prejavov. Medzi ne patrí napríklad každoročný pochod 17. februára v Budapešti, spájaný s neonacistickými skupinami a reinterpretáciou udalostí z konca druhej svetovej vojny.

Na problematiku nastavenie štátu voči týmto témam poukázal Vilmos Hanti aj pri príležitosti 81. výročia oslobodenia Budapešti 13. februára 2026. MEASZ spolu s miestnou samosprávou si vtedy pripomenul obeť druhej svetovej vojny pri Pamätníku mučeníkov Vizafogó. Hanti zároveň upozornil, že polícia zakázala plánované protifašistické podujatie, zatiaľ čo sprievod oslavujúci nacistickú ideológiu bol povolený a dokonca podporený z verejných prostriedkov. Práve tieto javy vyvolávali obavy domácich aj medzinárodných protifašistických organizácií.

Ani po voľbách sa situácia v tejto oblasti nemusí zásadne zmeniť. Do maďarského parlamentu sa totiž dostala aj otvorene neonacistická strana Naša vlasť.

Osobitnú pozornosť venoval Hanti aj vyjadreniam lídra opozície a pravdepodobného budúceho premiéra Pétera Magyara. V reakcii na jeho vystúpenie na medzinárodnej tlačovej konferencii zdôraznil potrebu presného historického výkladu. Podľa neho je nevyhnutné pripomínať, že v rokoch 1944 – 1945 prišli do Maďarska sovietske vojská ako súčasť protifašistickej koalície a zohrali kľúčovú úlohu pri porážke nacizmu a oslobodení krajiny.

Zároveň varoval, že spochybňovanie tejto reality znamená nielen skresľovanie dejín, ale aj znevažovanie obetí holokaustu a protifašistického odboja. Takéto interpretácie by podľa neho mohli byť nebezpečné najmä v prípade, ak by sa stali súčasťou oficiálnej politiky štátu.

text: J. Rohár, foto: MEASZ

Jedno víťazstvo pre všetkých!

Pri príležitosti výročia oslobodenia Bratislavy dňa 4. apríla 2026 navštívil hlavné mesto Slovenskej republiky litovský historik a autor medzinárodného projektu Jurijus Trakšjalis, ktorý sa tak symbolicky vrátil presne po roku od minuloročných osláv 80. výročia oslobodenia, keď v Bratislave predstavil publikáciu z cyklu „Kniha pamäti“ venovanú Slovensku a jeho protifašistickému odboju.

Na Slavíne položil kvety spolu s vedúcim organizačného a mediálne-komunikačného oddelenia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Jánom Rohárom, čím si pripomenuli historický význam oslobodenia hlavného mesta a úctu k jeho osloboditeľom.

Počas tohto stretnutia Jurijus Trakšjalis informoval o pokračovaní príprav publikácie v rámci medzinárodného projektu „Jedno víťazstvo pre všetkých“, ktorá bude spracovaná v troch jazykoch a zameria sa na mapovanie spomienkových zhrmaždení a podujatí venovaných vý-

ročiam oslobodenia. Ide o projekt, na ktorom sa Slovenský zväz protifašistických bojovníkov podieľa už dlhšie obdobie a poskytuje mu odbornú, archívnu aj dokumentačnú súčinnosť.

Aj toto stretnutie potvrdilo, že vzájomná spolupráca bude pokračovať aj v ďalšom období, najmä pri príprave tejto publikácie a ďalších spoločných aktivitách zameraných na zachovanie historickej pamäti a dôstojné pripomínanie si udalostí druhej svetovej vojny.

Češť pamiatke osloboditeľov!

text: J. Rohár, foto: L. Skrak

Jurijus Trakšjalis (druhý sprava) sa do Bratislavy vracia opakovane.

Nové významné kazašské meno v literatúre a téme 2. svetovej vojny

Spoločná fotografia s kazašskou veľvyslankyňou.

Bývali to maturitné témy a nebolo možné nevedieť, kto tvoril pilier a osobnosti témy 2. svetovej vojny v sovietskej, najmä ruskej literatúre. Žiaľ, práca s knihou a témou zanechala iba v akomsi signálnom tvare mená ako Ilja Erenburg, Michail Šolochov, Konstantin Simonov, Nikolaj Tichonov, Max Ščur, Oles Hončar, Vasil Bykov či Boris Vasiliev. Viacerí z nich dokonca bojovali na našom území v čase oslobodzovania Česko-Slovenska. Iba v hlbšom povedomí zostali mená ako Bondarčuk či Ozerov. Na Slovensku sa pomaly vraciame aspoň k pomníkom a pamätníkom, avšak mali by ožiť aj ďalšie skutočné hodnoty a historický ideový odkaz – precítenie a poznanie. Dávne vzácne akademické vzdelanie v týchto témach a povojnovom odkaze sa stalo, žiaľ, akousi šedou zónou. Vládne demagógia, politický pragmatizmus, predsudky a neraz aj neznalosť. Vráťme sa preto ku kultúre, k umeniu a spracovaniu vojnových skutočností – ide o princíp intelektuálnej práce.

Do tejto klímy, ktorú je nepochybne potrebné prekonať, vstupuje do literárneho a kultúrneho života Slovenska významný podnet, a to z dosiaľ menej známej národnej literárnej enklávy. K recenzii diela sa vrátíme čoskoro, no patrí sa informovať, že dňa 20. marca 2026 organizovalo Veľvyslanectvo Kazašskej republiky v Mestskej knižnici v Bratislave prezentáciu knihy významného kazašského spisovateľa, legendárneho vojenského veliteľa a Hrdinu Sovietskeho zväzu Bauyržana Momyšulyho pod názvom Rodné hniezdo.

Podujatie bolo venované 115. výročiu narodenia autora, ktorého jubileum si v Kazachstane pripomínali v minulom roku.

Veľvyslankyňa Kazachstanu, Jeho Excelencia Žanna Saginova, vo svojom príhovore uviedla:

„Toto dielo má osobitné miesto v kazašskej literatúre. Je vo veľkej miere autobiografické a predstavuje nielen osobné spomienky autora, ale aj svojráznu kultúrnu kroniku kazašského života. Prostredníctvom detských spomienok spisovateľa sa čitateľovi odkrýva svet kazašskej stepi, tradičný spôsob života, rodinné vzťahy a morálne hodnoty, na ktorých boli a dodnes sú vychovávané celé generácie Kazachov.“

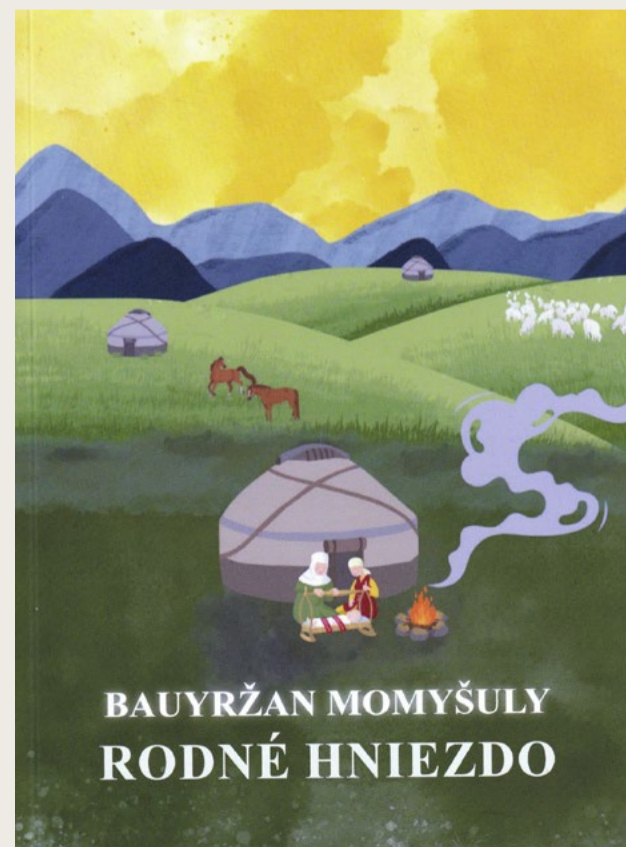
Bauyržan Momyšuly bol kazašský dôstojník Červej armády, účastník bojov proti fašizmu v druhej svetovej vojne a autor literárnych diel, posmrtno vyznamenaný najvyšším štátnym titulom Národný hrdina Kazachstanu. Vo svojej tvorbe reflektoval skúsenosť vojny, otázky cti, zodpovednosti, vlastenectva a morálnej integrity človeka v extrémnych podmienkach.

O reflexie a dojmy z knihy, ktorá oslovuje čitateľov rôznych generácií, sa podelili predseda Kulturologicko-filozofického odboru Matice slovenskej Lukáš Perný, bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky v Kazachstane Peter Juza a prekladateľka Viktória Liashuk, vďaka ktorej sa dielo podarilo preložiť a sprístupniť slovenskému čitateľovi. Program podujatia pokračoval čítaním úryvkov z románu v slovenskom jazyku,

čo umožnilo hlbšie precítiť umelecké kvality, výraznosť a emocionálnu silu diela. Hudobný sprievod literárneho večera tvorilo vystúpenie s tradičným kazašským strunovým nástrojom – dombrou, pričom dombristický kyu je zapísaný v zozname nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO.

Podujatie vzbudilo značný záujem o literárne dedičstvo Kazachstanu. Zúčastnili sa ho predstavitelia kultúrneho a umeleckého života Slovenska, pracovníci Matice slovenskej, redakcie literárneho časopisu Slovenské pohľady, členovia Klubu Nového slova i ďalší hostia. Na podujatí kazašská veľvyslankyňa prijala pozvanie na návštevu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a Stálej expozície Za slobodu! pri príležitosti 81. výročia oslobodenia Slovenska. Zaznel tiež návrh z úst Petra Juzu, aby Slovenský zväz protifašistických bojovníkov pri tejto príležitosti ocenil in memoriam významnú kazašskú osobnosť.

text a foto: PhDr. Ladislav Skrak

Rodné hniezda, obálka slovenského prekladu publikácie

SZPB pred XIX. (mimoriadnym) zjazdom

Delegáti z celého Slovenska sa 25. apríla 2026 stretnú v Banskej Bystrici, aby rozhodli o ďalšom smerovaní organizácie.

XIX. (mimoriadny) zjazd Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov je pred dvermi. Je realitou, aj napriek tomu, že si ho mnohí neželali. Predstavuje vyústenie riešenia najväznejšej krízy za 80 rokov existencie SZPB. Jeho cieľom je priniesť do zväzu stabilitu, pokoj a dôstojnosť a zároveň potvrdiť návrat k jeho historickému poslaniu. Je čas ukázať, že SZPB má svoje pevné miesto aj v dnešnom svete.

O kríze v SZPB toho bolo na stránkach týchto novín popísané mnoho. Od XVIII. zjazdu ste sa mohli dozvedieť veľa o takzvaných „škodcoch“ či „renegátoch“. Bývalé vedenie redakcie týmto samo vysielalo negatívny signál verejnosti. Nová redakcia nebude tieto praktiky opakovať, no i tak je potrebné ozrejmiť základné príčiny súčasného stavu.

Základnou príčinou súčasnej krízy bol postupný odklon úzkeho vedenia SZPB od princípov kolektívneho riadenia, rešpektovania stanov a vnútorného dialógu. Namiesto hľadania dohody a spoločného postupu sa činnosť vedenia čoraz viac sústreďovala na riešenie vnútorných sporov, pričom samotné fungovanie SZPB išlo bokom.

Tento prístup sa neprejavil len v medziľudských vzťahoch, ale naplno aj v riadení a hospodárení. Za dva a pol roka sa SZPB dostal z finančného hľadiska do situácie, ktorú možno bez preháňania označiť za existenčné ohrozenie. Kontrola nad nakladaním s finančnými prostriedkami sa prakticky vytratila. Nikto mimo najvyššieho vedenia nevedel a ani nemohol reálne skontrolovať, kam smerujú peniaze nás všetkých – či už z dotácií, alebo z vlastných zdrojov, ktoré si SZPB vytváral v predchádzajúcich rokoch.

Namiesto riešenia týchto problémov sa vedenie sústreďovalo na „vysporiadanie sa“ s kritikmi, čo napätie v organizácii ešte viac prehľbovalo. Opakovane nebola umožnená riadna kontrola zo strany Ústrednej revíznej komisie SZPB a základné pravidlá fungovania organizácie sa dostávali na vedľajšiu koľaj.

Pokračovať v takomto stave už nebolo možné. Preto patrí uznanie členom Ústrednej rady SZPB, ktorí mali odvahu pomenovať problém a pristúpiť k riešeniu. V danej situácii išlo o neštandardný, ale nevyhnutný krok. SZPB si nemohol dovoliť pokračovať vo fungovaní, v ktorom dochádzalo k porušovaniu stanov, uznesení orgánov a k postupom, ktoré vyvolávali vážne pochybnosti o súlade so zákonmi Slovenskej republiky.

Logickým vyústením tejto situácie bolo rozhodnutie zvolať mimoriadny zjazd, ktorý má vytvoriť priestor na jasné rozhodnutie o ďalšom smerovaní organizácie a jej návrat k stabilnému a transparentnému fungovaniu.

Prečo XIX. (mimoriadny) zjazd?

V súvislosti so zvolaním zjazdu sa objavili otázky, prečo nesie označenie XIX. (mimoriadny), keď ide o mimoriadne rokovanie. V tomto prípade však nejde o mimoriadny zjazd v zmysle „medzi zjazdmi“, ale o plnohodnotný, komplexný zjazd, ktorý bude riešiť všetky kľúčové otázky fungovania SZPB.

XIX. (mimoriadny) zjazd bude rozhodovať nielen o voľbe orgánov, ale aj o zmene stanov, programovom smerovaní organizácie a ďalších zásadných otázkach. Svojím obsahom a významom tak plne nahrádza pôvodne plánovaný XIX. zjazd, ktorý sa mal konať v roku 2027 a ktorý sa za týchto okolností už konať nebude.

Z tohto dôvodu je prirodzené, že zjazd nesie poradové číslo XIX. a nadväzuje na doterajšie číslovanie zjazdov SZPB. Nejde teda o „doplňkové“ rokovanie, ale o jeden z najdôležitejších zjazdov v novodobej histórii organizácie.

Podobný prístup poznáme aj z histórie. Mimoriadne zjazdy či schôdze môžu byť číslované v kontinuite s riadnymi, pokiaľ svojimi kompetenciami plnia ich funkciu – napríklad XIV. mimoriadny zjazd Komunistickej strany Československa alebo mimoriadne schôdze Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré sú zaradené do rovnakého poradového číslovanie ako riadne schôdze.

Hlavné body rokovania XIX. (mimoriadneho) zjazdu SZPB

- zhodnotenie činnosti a aktuálneho stavu SZPB
- prerokovanie a schválenie Programového zamerania SZPB
- schválenie zmien Stanov SZPB
- voľba predsedu, podpredsedov a ďalších orgánov SZPB
- diskusia delegátov k ďalšiemu smerovaniu organizácie
- prijatie uznesenia zjazdu

Programové smerovanie SZPB

Jednou z kľúčových častí rokovania zjazdu bude diskusia o Programovom zameraní SZPB na ďalšie obdobie. Delegáti budú mať priestor vyjadriť sa k jeho návrhu, predkladať doplnenia a podieľať sa tak na jeho konečnej podobe.

Návrh, ktorý pripravila pracovná komisia na čele s Martinom Krnom vychádza z odkazu Slovenského národného povstania ako kľúčovej udalosti našich moderných dejín a zdôrazňuje potrebu aktívneho uchovávanie historickej pamäti. Zároveň reaguje na meniace sa podmienky v spoločnosti, najmä potrebu oslovit' mladšiu generáciu a hľadať nové formy práce.

Programové zameranie sa zároveň jednoznačne stavia proti falšovaniu dejín, extrémizmu, fašizmu a všetkým formám nenávisťi. Zdôrazňuje aj potrebu, aby sa SZPB stal aktívnym a činorodým združením, ktoré bude viditeľnejšie vystupovať v spoločnosti a posilniť svoju činnosť v regiónoch.

Zmena Stanov SZPB

Skúsenosti z uplynulého obdobia ukázali, že doterajšie stanovy v niektorých oblastiach nedokázali dostatočne reagovať na vzniknuté problémy. Nejasné pravidlá, nedostatočné kontrolné mechanizmy a priestor pre rôzny výklad jednotlivých ustanovení viedli k sporom a oslabeniu fungovania zväzu.

Novela Stanov SZPB preto prináša jasnejšie pravidlá, posilnenie kontrolných mechanizmov a vyváženie prá-

vomocí tak, aby sa predišlo podobným situáciám v budúcnosti a aby zväz fungoval stabilne, transparentne a dôveryhodne.

Na návrhu novely Stanov SZPB pracovala pracovná komisia pod vedením Jaroslava Demiana v spolupráci s členmi Predsedníctva ÚR SZPB. Zapracované boli aj podnety, ktoré vyplynuli z diskusií na oblastných konferenciách. Návrh novely Stanov budú môcť svojimi návrhmi doplniť aj delegáti zjazdu.

Hlavné zmeny:

Posilnenie kontroly a transparentnosti

Novela zavádza jasnú povinnosť všetkých orgánov poskytovať plnú súčinnosť kontrolným a revíznym orgánom. Neposkytnutie súčinnosti sa považuje za závažné porušenie Stanov. Ide o dôležitú poistku proti zneužívaniu moci a netransparentnému hospodáreniu.

Jasné pravidlá pri zásahoch do členstva

Pozastavenie alebo zrušenie členstva je po novom presne upravené – vrátane povinnosti dať možnosť členovi vyjadriť sa. Rozhodnutie o pozastavení alebo zrušení členstva bude navyše musieť byť prijaté dvojtretinovou väčšinou. Tým sa eliminuje priestor pre svojvoľné alebo účelové rozhodnutia.

Nové formy členstva

Popri riadnom členstve pribúda čestné, kolektívne, partnerské a podporné členstvo. SZPB sa po vzore iných organizácií viac otvára spolupráci s verejnosťou, organizáciami a podporovateľmi.

Vyvázenejšie riadenie zväzu

Štatutárnymi zástupcami majú byť po novom predseda a podpredsedovia SZPB, ktorí konajú spoločne. Posilňuje sa tým vnútorná kontrola a obmedzuje možnosť jednostranného rozhodovania. Podpredsedovia SZPB sa rovnako ako predseda SZPB majú voliť na zjazde a po zvolení sa majú stať členmi ÚR SZPB a predsedníctva.

Personálne otázky zjazdu

Dôležitou súčasťou rokovania XIX. mimoriadneho zjazdu SZPB budú aj personálne voľby, ktoré rozhodnú o obsadení kľúčových funkcií v organizácii na nasledujúce obdobie.

Delegáti zjazdu budú, v prípade schválenia novely Stanov, voliť predsedu SZPB, podpredsedov SZPB, ako aj predsedu a členov Ústrednej kontrolnej a revíznej komisie a Rozhodcovskej komisie. Na návrh novozvoleného predsedu SZPB bude následne volený aj tajomník SZPB.

Návrhy kandidátov bude možné podávať aj priamo na zjazde v stanovenom čase, čím sa zachová otvorený a demokratický charakter volieb. Viaceré nominácie na funkcie vzišli už z oblastných konferencií SZPB. Na funkciu podpredsedu SZPB tak boli svojimi oblastnými konferenciami nominovaní Mgr. Marián Kéry (Nitra), Ing. Juraj Odor (Banská Bystrica) a Mgr. Branislav Rusiňák (Spišská Nová Ves). Okruh kandidátov však nie je konečný a návrhy budú môcť podávať aj delegáti zjazdu.

Na funkciu predsedu SZPB bol zo strany 21 oblastných organizácií navrhnutý Ing. Jaroslav Demian, v súčasnosti úradujúci predseda SZPB a predseda Oblastnej organizácie SZPB Brezno.

V tejto chvíli je tak Jaroslav Demian jediným kandidátom na túto funkciu. Je potrebné uviesť, že takáto široká podpora oblastných organizácií nie je pred zjazdom bežná a hovorí o silnej snahe oblastí o zjednotenie a upokojenie situácie v SZPB.

text: J. Rohár

Kto je Jaroslav Demian?

Ing. Jaroslav Demian (nar. 1963) je slovenský technik, pedagóg a verejný činiteľ, ktorý dlhodobo pôsobí vo verejnom a regionálnom živote stredného Slovenska. V súčasnosti zastáva riadiacu pozíciu v Sociálnej poisťovni a vykonáva funkciu úradujúceho predsedu SZPB.

Narodil sa 6. februára 1963 v Brezne. Vyštudoval strojársku technológiu na Vysokej škole technickej v Košiciach, kde získal titul inžiniera. Profesionálnu dráhu začína ako technolog, neskôr pôsobil aj ako pedagóg na strednom odbornom učilišti v Brezne.

Vo verejnom živote sa presadil najmä v samospráve. Pôsobil aj ako prednosta okresného úradu (1998). Od roku 1994 bol poslancom mestského zastupiteľstva v Brezne a v roku 2002 bol prvýkrát zvolený za primátora mesta, ktorým bol tri funkčné obdobia. Počas svojho pôsobenia sa podieľal na viacerých investičných projektoch v meste, vrátane rekonštrukcie námestia, rozvoja infraštruktúry či podpory kultúrnych aktivít.

Na regionálnej úrovni pôsobil aj ako poslanec zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja a isté

obdobie aj ako podpredseda BBSK. V rámci svojho pôsobenia v Banskobystrickom samosprávnom kraji sa zároveň neváhal po roku 2014 postaviť proti politike Mariana Kotlebu a jeho nekompetentnému vedeniu kraja. V rokoch 2009 – 2016 bol zároveň poslancom Národnej rady SR, kde pracoval najmä vo výboroch pre financie a rozpočet.

Členom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov je od 5. decembra 1998. K jeho vzťahu k odkazu protifašistického odboja prispelo aj rodinné zázemie – jeho otec Ľudovít Demian bol priamym účastníkom Slovenského národného povstania ako partizán.

Je viac ako 20 rokov členom SZPB a dlhodobo pôsobí v jeho štruktúrach – už 12 rokov je predsedom Oblastnej organizácie SZPB Brezno a od roku 2023 je členom Ústrednej rady SZPB.

Za svoju dlhoročnú prácu v prospech SZPB bol aj viackrát ocenený medailou M. R. Štefánika (I., II. a III. stupňa). Je nositeľom medaile Kryštáľové srdce od spoločnosti M. R. Štefánika a zlatej medaile Cyrila a Metoda od Matice slovenskej.

text: J. Rohár, foto: archív J. Demiana

Pohľad na rokovanie Ústrednej rady SZPB oslobodenia Budapešti.

Ústredná rada SZPB schválila klúčové materiály pre zjazd

V utorok 14. apríla 2026 sa v Bratislave uskutočnilo zasadnutie Ústrednej rady Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ktoré bolo venované predovšetkým finálnej príprave XIX. (mimoriadneho) zjazdu SZPB. Rokovanie nadviazalo na výstupy z výjazdového rokovania Predsedníctva ÚR SZPB zo dňa 11. apríla 2026 v Banskej Bystrici. Rokovanie otvoril a viedol predseda SZPB Jaroslav Demian.

V úvode rokovania Ústredná rada SZPB potvrdila nových členov ÚR, ktorí vzišli z oblastných konferencií a ktorí sa po dohode so svojimi predchodcami rozhodli ujať zastupovania svojich oblastných organizácií už na tomto rokovaní ÚR, ktoré bolo posledné predzjazdové. Z ÚR tak na vlastnú žiadosť boli uvoľnení Miroslav Ondráš, Vladimír Šmiga a Pavel Marko. Na ich miesta boli potvrdení Martin Vaško, Gregor

Rim a Július Feješ. Na uvoľnené miesto po zosnulom Ladislavovi Lippaiovi za OblV Trebišov bol potvrdený nový člen ÚR Marián Kudrik.

Program rokovania bol zameraný najmä na vyhodnotenie aktuálneho stavu v organizácii a prípravu zjazdu. Osobitná pozornosť bola venovaná ekonomickej situácii, pričom do diskusie sa zapojili viacerí členovia ÚR. O stave hospodárenia informoval predseda SZPB Jaroslav Demian, doplnili ho Juraj Odor a Ján Rohár. Z predložených informácií vyplynulo, že hospodárenie SZPB v minulom období nebolo v poriadku a že pri jeho preverovaní boli zistené skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu. Tieto zistenia boli postúpené orgánom činným v trestnom konaní.

Významným bodom rokovania bola aj informácia o priebehu oblastných konferencií, ktoré sa uskutočnili v uplynulom období, ako aj o personálnych návrhoch, ktoré z nich vzišli pre nadchádzajúci

zjazd. Z celkového počtu 35 oblastných organizácií sa do príprav zjazdu formou zorganizovania oblastnej konferencie zapojilo 27 oblastí. Ďalšie dve oblastné organizácie síce konferenciu nezorganizovali, avšak vyjadrili vôľu zúčastniť sa zjazdu; ich zástupcovia sa tak rokovania zúčastnia s hlasom poradným.

Tri oblastné organizácie sú v súčasnosti nefunkčné a k príprave zjazdu nezaujali žiadne oficiálne stanovisko. Zároveň tri oblastné výbory prijali uznesenie, že konferencie nezorganizujú a nebudú rešpektovať uznesenie ÚR SZPB.

Bohužiaľ, skupina neaktívnych a odmietajúcich oblastí nereagovala ani na opakované výzvy na rokovanie. V prepočte na počet členov však ide prevažne o menšie oblastné organizácie. Táto skupina predstavuje približne jednu sedminu delegátov zjazdu. Po zjazde bude potrebné viesť s týmito organizáciami samostatné rokovania s cieľom zachovať jednotu zväzu.

Príprava na zjazd zavŕšená

Ústredná rada na svojom rokovaní schválila všetky základné dokumenty, ktoré budú predložené na rokovanie zjazdu. Ide najmä o návrh rokovacieho a volebného poriadku, návrh novely Stanov SZPB, programového zamerania a programového vyhlásenia SZPB. Tieto

materiály vznikali v uplynulých týždňoch v pracovných komisiách a boli dopracované aj na základe pripomienok z oblastných konferencií.

Zároveň ÚR SZPB schválila návrh zloženia pracovných komisií zjazdu a pracovného predsedníctva, ktoré zabezpečia riadny priebeh rokovania. Mandátovej komisii bude predsedáť Jaroslav Bulko, volebnej komisii Elena Novotná, návrhovej komisii Juraj Drotár a tlačovej komisii Ján Rohár.

Pracovné predsedníctvo zjazdu bolo navrhnuté v zložení Jaroslav Demian ako predsedajúci, spolu s Jurajom Odorom, Jaroslavom Bulkcom, Jurajom Drotárom, Elenou Novotnou a Jozefom Guligom.

Ústredná rada zároveň schválila aj časový harmonogram rokovania a zoznam pozvaných hostí.

Súčasťou uznesenia boli aj návrhy na udelenie čestných funkcií, ktoré Ústredná rada odporučila schváliť zjazd. Ide o udelenie čestnej funkcie čestný podpredseda SZPB Jurajovi Drotárovi a Jaroslavovi Bulkovi a čestnej funkcie čestný predseda SZPB Pavlovi Sečkárovi.

Definitívne rozhodnutie o týchto návrhoch, rovnako ako o všetkých ďalších otázkach smerovania a personálneho obsadenia orgánov SZPB, bude v rukách delegátov XIX. mimoriadneho zjazdu.

text a foto: J. Rohár

Z rokovania Predsedníctva ÚR SZPB v Banskej Bystrici.

Oblasťná konferencia SZPB v Poprade: aj pod Tatrami hlasovali delegáti jednotomyselne

Spoločná fotografia delegátov po skončení konferencie.

Dňa 14. marca 2026 sa v priestoroch Podtatranského múzea v Poprade uskutočnila oblasťná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ktorá zahŕňa základné organizácie v okresoch Poprad a Kežmarok. Predseda oblasťného výboru privítal všetkých prítomných delegátov a hostí, medzi ktorými bol aj člen predsedníctva SZPB Martin Krno.

Vo svojej správe predseda oblasťného výboru pplk. v. v. Ing. Michal Kopko zhodnotil činnosť a prácu nielen oblasťného výboru, ale aj základných organizácií SZPB. Uviedol, že v rámci oblasťnej organizácie je evidovaných 14 základných organizácií s celkovým počtom 481 členov, čo predstavuje o 11 členov viac ako pred tromi rokmi. Členská základňa je v posledných rokoch stabilizovaná, pričom najväčší prírastok nových členov zaznamenali základné organizácie Svit, Spišské Bystré, Vernár a Štrba. Priemerný vek členskej základne dosahuje 63,3 roka a v evidencii sa nachádzajú už len dvaja priami účastníci protifašistického odboja – pomocníci partizánov z Liptovskej Tepličky.

Medzi najaktívnejšie základné organizácie patria Spišské Bystré, Štrba, Vernár, Svit a Kežmarok. Predseda vyzdvihol činnosť historicko-dokumentačnej komisie a jej predsedu Marcela Maniaka, ktorý za hodnotené obdobie

vydal tri publikácie; celkovo ide už o 17 kníh venovaných histórii bojov v podtatranskom regióne. Mimoriadny význam má aj organizovanie súťaže Medzníky druhej svetovej vojny pre žiakov základných škôl, ktorá sa v tomto roku uskutočnila už po osemnásty raz.

Pozitívne bola hodnotená aj činnosť Klubu vojenskej histórie Tatry pod vedením Jána Jurčika zo základnej organizácie Spišské Bystré, ktorý sa aktívne podieľa na podujatiach oblasťného výboru. Poďakovanie patrilo aj výborom základných organizácií za prácu s mládežou na školách, organizovanie besied s priamymi účastníkmi odboja a ukážky historických zbraní.

V hodnotenom období sa uskutočnilo viacero významných aktivít zameraných na uchovávanie historickej pamäti. Po prvýkrát sa podarilo zapísať do zoznamu vypálených obcí aj Liptovskú Tepličku, Štrbu a Vikartovce. V partizánskej obci Vernár bol vybudovaný náučný chodník,

partizánsky bunker a izba SNP a zároveň bol obnovený pamätník na Kolvači v spolupráci so základnou organizáciou Spišské Bystré. V Batizovciach bol odhalený pamätník obetiam holokaustu a pamätná tabuľa p. Šimekovi, účastníkovi SNP a väzňovi koncentračných táborov. V Spišskej Belej bol obnovený pomník partizána a hrob neznámeho vojaka.

V Poprade bola na Kvetnici umiestnená informačná tabuľa, na cintoríne boli obnovené tabuľky mien padlých vojakov Červenej armády a obnovený pamätník v Parku hrdinov. Obnovený bol aj pamätník „Smútiaca mať“ a hrob partizána Kajabu v Štrbe. V Spišskom Bystrom bol vybudovaný náučný chodník SNP s guľometnými hniezdami. Na Partizánskej lúke v Podbanskom bola zhotovená nová informačná mapa a nové informačné tabule boli umiestnené pri pamätníkoch v Lučivnej a na Kvetnici.

Výročné schôdze sa uskutočnili v riadnom čase vo všetkých základných organizáciách. Diskusia na konferencii bola vecná a miestami aj kritická, najmä pokiaľ ide o fungovanie zväzu v minulom období. Delegáti poukazovali na nedostatky v hospodárení, na nečinnosť bývalého ústredia a na nedodržiavanie stanov, čo napokon viedlo k zvolaniu XIX. mimoriadneho zjazdu SZPB.

V správe i v diskusii sa veľa hovorilo aj o práci s mládežou. Delegáti konštatovali, že pri dnešnom stave výchovy k vlastenectvu na školách je táto činnosť náročná, no zároveň ocenili rastúci záujem škôl o spoluprácu a účasť na podujatiach, najmä na súťaži Medzníky druhej svetovej vojny. Zdôraznili, že práca s mladou generáciou musí zostať jednou z hlavných priorít organizácie.

Po správe mandátovej komisie, ktorá konštatovala účasť 88,4 % delegátov, prebehli voľby do orgánov oblasťného výboru, voľby delegátov na zjazd a návrhy kandidátov do ústredných orgánov. Delegáti konferencie opäť zvolili za predsedu oblasťného výboru a člena Ústrednej rady SZPB pplk. v. v. Ing. Michala Kopka, za podpredsedu oblasťného výboru bol zvolený Milan Janeček z Kežmarku a za tajomníka bol znovu zvolený RSDr. Ján Pavlovčín. Predsedom oblasťnej revíznej komisie sa stal František Pompura z Veľkej Lomnice.

Oblasťná konferencia zároveň navrhla za kandidáta na predsedu SZPB Jaroslava Demiana a za člena Ústrednej revíznej komisie Ing. Františka Pompuru.

Na záver predseda oblasťného výboru poďakoval všetkým prítomným za účasť a vyjadril presvedčenie, že oblasťná organizácia bude aj v ďalšom období pokračovať v aktívnej práci na zachovávaní historickej pamäti, posilňovaní vlastenectva a rozvoji činnosti Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v podtatranskom regióne.

text: Martin Krno, Michal Kopko, foto: OO SZPB Poprad

Delegáti si študujú podklady k rokovaniu.

Prievidza s novým vedením

Dňa 17. marca 2026 sa uskutočnilo rokovanie oblasťnej konferencie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Prievidzi. Hostom rokovania bol podpredseda SZPB Jaroslav Bulko. Rokovanie prebehlo v konštruktívnej atmosfére, pričom aktuálnu situáciu v SZPB podrobnejšie ozrejmil podpredseda Bulko

Oblasťná konferencia si zároveň zvolila nové vedenie oblasťnej organizácie. Zo zdravotných dôvodov vo funkcii predsedu skončil doterajší predseda Ján Žiak, ktorému delegáti udelili titul čestného predsedu oblasťnej organizácie. Na jeho miesto bol zvolený dlhoročný starosta obce Cigel Štefan Mjartan. Konferencia zvolila aj delegátov na pripravovaný mimoriadny 19. XIX. mimoriadny zjazd SZPB a za predsedu SZPB odporučila zvoliť Jaroslava Demiana.

text: J. Rohár, foto: Š. Mjartan

Členovia na konferencii v Prievidzi.

Oblasťná konferencia v Humennom potvrdila smerovanie SZPB

Dňa 5. marca 2026 sa v Humennom konalo rokovanie Oblasťnej konferencie SZPB Humenné. Delegáti konferencie potvrdili zloženie oblasťného výboru na čele s doterajším predsedom Benjaminsom Blahom. Tajomníčkou oblasťnej organizácie naďalej zostáva Gabriela Rosičová.

Ako člen Ústrednej rady SZPB informoval Benjamin Blaha členov o aktuálnej situácii v SZPB. Členovia sa zhodli na potrebe nového smerovania nášho zväzu a nevyhnutnosti mimoriadneho zjazdu. Zároveň za nového predsedu odporúčili zvoliť Jaroslava Demiana.

text: J. Rohár, foto: p. Pajunková

Príhovor predsedu OBIV Benjamina Blahu.

Účastníci konferencie na spoločnej fotografii.

Oblasťná konferencia SZPB v Bardejove zhodnotila činnosť a zvolila nové vedenie

Po uskutočnených výročných členských schôdzach v základných organizáciách zhodnotila Oblasťná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Bardejove dňa 18. marca 2026 svoju činnosť za uplynulé volebné obdobie na oblasťnej konferencii, ktorá mala hodnotiaci a volebný charakter.

Uplynulé obdobie vo svojej správe zhodnotil doterajší predseda oblasťnej organizácie SZPB Dr. Ing. Artem Fecko, ktorý hneď v úvode zdôraznil, že oblasťná organizácia bola funkčná aj napriek tomu, že XVIII. zjazd sa skončil bez právoplatného uznesenia, čo do určitej miery poznačilo činnosť organizácií na nižších stupňoch. Napriek týmto okolnostiam organizácie pracovali aktívne pod vedením oblasťnej organizácie SZPB a plnili si povinnosti a poslanie vyplývajúce z činnosti zväzu.

Oblasťná organizácia v spolupráci s výbormi a členmi SZPB zabezpečovala spomienkové stretnutia pri príležitosti výročia oslobodenia mesta Bardejov a okresu, výročia ukončenia druhej svetovej vojny a víťazstva nad fašizmom pri Pamätníku vďaky v Bardejove. Obdobné akcie sa konali aj v obciach, kde sa nachádzajú pamätníky venované padlým a ostatným občanom bojujúcim proti fašizmu. Výročie Slovenského národného povstania si členovia pripomínali predovšetkým na miestach, kde pôsobili oddiely partizánskeho hnutia, najmä pri Pamätníku SNP v obci Kríž.

S týmto výročím boli organizované aj ďalšie sprievodné podujatia, napríklad cyklokros Čerhovským pohorím, kde prebiehali partizánske boje s fašistickým Nemcom, ale aj tradičný, už 46. ročník šachového turnaja dospelých a mládeže s medzinárodnou účasťou o pohár predsedu oblasťnej organizácie SZPB. Značná pozornosť bola venovaná aj celoštátnym podujatiam, ako je účasť

na oslavách Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici a na spomienkových akciách pri príležitosti výročia Karpatsko-duklianskej operácie na Dukle a vo Svidníku za účasti členov SZPB a občanov okresu.

S cieľom udržať a upevniť pozíciu SZPB bola významná pozornosť venovaná prijímaniu nových, najmä mladých členov do radov organizácie. Prostredníctvom systematickej práce na školách sa organizovali besedy so žiakmi s tematikou oslobodzovacieho hnutia, poznávanie historických faktov a bojov v regióne. Organizovali sa aj súťažné podujatia pre žiakov zamerané na historické udalosti druhej svetovej vojny, napríklad súťaž Medzníky druhej svetovej vojny.

V spolupráci so školami okresu boli organizované aj zázajdy na historické miesta, napríklad do Údolia smrti, do Vojenského historického múzea vo Svidníku a k vyhliadkovej veži na Dukle, ako aj k pamätníkom vypálených obcí Tokajík a Kalište.

V ostatnom volebnom období oblasťná organizácia SZPB rozvíjala iniciatívu v spolupráci s mestským úradom v Bardejove a miestnymi samosprávami v obciach s cieľom obnovy existujúcich pamätníkov venovaných padlým a účastníkom druhej svetovej vojny, pričom v tejto činnosti sa pokračuje aj naďalej. S touto iniciatívou je spojená aj dokumentačná a publikačná činnosť, vyhľadávanie nových historických dokumentov a identifikácia osôb, ktoré pôsobili v protifašistickom odboji.

Výsledkom tejto práce bolo vydanie publikácie „Nikto nie je zabudnutý“, ktorá bola distribuovaná členom SZPB, školám a viacerým inštitúciám v okrese. Pozitívne je aj to, že organizácia má možnosť uverejňovať svoje aktivity v digitálnej forme na webovej stránke. Jej úlohou je chrániť historické odkazy a pravdivé fakty pred rôznymi dezinformáciami a zabezpečiť, aby tieto odkazy nezostali iba v archívoch, ale boli prístupné každému, kto hľadá pravdu o našej histórii a o hrdinstve našich občanov.

V tomto duchu sa niesla aj diskusia. Z jej priebehu je potrebné pripomenúť vystúpenie MUDr. Borisa Hanuščaka, podpredsedu oblasťnej organizácie SZPB a primátora mesta Bardejov, ktorý zdôraznil význam organizácie aj v dnešnej dobe. Pripomenul, že SZPB vznikol ešte v Česko-Slovensku v roku 1945 a aj napriek uplynutiu 80 rokov od tejto udalosti má stále svoje opodstatnenie. Po oslobodení si národ myslel, že vojna sa už nikdy nebude opakovať, no napriek tomu bolo nasledujúce obdobie poznačené mnohými lokálnymi konfliktmi. Spomenul aj aktuálne vojnové konflikty a ich dôsledky, a preto je podľa neho dôležité aj v súčasnosti pripomínať si hrôzy a zverstvá fašizmu v druhej svetovej vojne, aby sa podobné tragédie už nikdy neopakovali.

Jednou z hlavných tém diskusie bola aj generačná výmena a práca s mladými ľuďmi. Zdôraznená bola potreba prijímať nových členov a systematicky pracovať s mladou generáciou, približovať jej dostupné a historicky overené dokumenty a tým vzbudzovať jej záujem o členstvo v SZPB.

Konferencia vyvrcholila voľbou nového vedenia a predsedu oblasťnej organizácie SZPB. Novým predsedom bol zvolený doterajší člen Ústrednej rady SZPB a člen predsedníctva oblasťnej organizácie SZPB v Bardejove Mgr. Jozef Guliga.

Novozvolený predseda Jozef Guliga vo svojom vystúpení uviedol, že chce nadviazať na doterajšie úspešné činnosti organizácie a zároveň ju postupne modernizovať a sprístupniť mladšej generácii. Funkčnosť organizácie chce stavať na troch základných pilieroch. Prvým pilierom bude osveta a šírenie dobrého mena a poslania SZPB. Druhým pilierom bude účasť na významných spomienkových podujatiach organizovaných na miestnej, okresnej i ústrednej úrovni. Tretím pilierom bude udržiavanie a zveľaďovanie pamätníkov v okrese tak, aby zostali dôstojnými miestami pripomínajúcimi všetkých hrdinov, ktorí sa zaslúžili o našu slobodu.

Konferencia svojím priebehom aj prijatými dokumentmi potvrdila, že SZPB v okrese Bardejov je akcie schopný a pripravený plniť svoje historické poslanie.

text: Vasil' Hudák, foto: Ján Pala

Oblasťná konferencia SZPB v Piešťanoch potvrdila stabilizáciu činnosti organizácie

Oblasťná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Piešťanoch sa uskutočnila 16. marca 2026 v Dennom centre Rozmarín. Zúčastnili sa jej všetci pozvaní delegáti.

Úvodom si prítomní minútu ticha uctili pamiatku nedávno zosnulých členov – Jozefa Chebeňa, predsedu základnej organizácie Piešťany a člena oblasťného výboru, a Alicu Miklášovú, hospodárku oblasťného výboru.

Predseda oblasťného výboru Ľubomír Pastucha vo svojej správe zhodnotil činnosť organizácie od poslednej konferencie v roku 2023. Informoval o aktuálnej situácii v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov, o zmenách v ústredných orgánoch a o pripravách mimoriadneho zjazdu. Osobitná pozornosť bola venovaná aj hospodáreniu organizácie, ktoré sa

Diskusia počas konferencie.

napriek zložitej situácii podarilo stabilizovať a zabezpečiť jeho riadny chod.

Konferencia následne potvrdila členov oblasťného výboru a zvolila nové vedenie oblasťnej organizácie. Predsedom oblasťnej organizácie SZPB Piešťany bol opätovne zvolený Ľubomír Pastucha, členmi oblasťnej revíznej komisie sa stali Ivan Borovský a Alžbeta Beluská. Delegátom na mimoriadny zjazd SZPB a zároveň členom Ústrednej rady bol zvolený Ľubomír Pastucha. Za podpredsedníčku oblasťného výboru bola následne zvolená Božena Mocková a za tajomníčku oblasťného výboru Alena Lipková.

V diskusii zaznela aj podpora návrhu, aby bol na mimoriadnom zjazde SZPB zvolený za predsedu Jaroslav Demian.

Oblasťná konferencia zároveň prijala uznesenia smerujúce k oživeniu činnosti organizácie, aktualizácii evidencie členov a posilneniu práce základných organizácií.

Konferencia v Piešťanoch tak potvrdila odhodlanie pokračovať v stabilizácii a ďalšom rozvoji činnosti Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v regióne.

text: J. Rohár, foto: Ľ. Pastucha

Oblasťná konferencia SZPB v Rimavskej Sobote rokovala o ďalšom smerovaní organizácie

Návrh uznesenia prečítal Ivan Hazucha.

Vo štvrtok 12. marca 2026 sa v Rimavskej Sobote uskutočnila oblasťná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, na ktorej delegáti hodnotili činnosť oblasťnej organizácie za uplynulé obdobie a diskutovali o ďalšom smerovaní zväzu.

Konferencie sa zúčastnili aj viacerí hostia, medzi nimi predseda SZPB Jaroslav Demian, poslanec Národnej rady SR Ivan Hazucha, ktorý bol zároveň riadnym delegátom konferencie, a Ján Rohár z organizačného oddelenia SZPB, ktorý vystúpil aj v diskusii.

Zo správy o činnosti vyplynulo, že oblasťná organi-

zácia združuje 15 základných organizácií a jej činnosť je zameraná najmä na organizovanie spomienkových podujatí, starostlivosť o pamätníky a pamätne miesta protifašistického odboja, spoluprácu so samosprávami a pripomínanie historických udalostí druhej svetovej vojny. Delegáti zároveň poukázali na výzvy, ktorým organizácia čelí, najmä úbytok členskej základne, starnutie členov a potrebu zapájať mladšiu generáciu do aktivít zväzu.

Jedným z najdôležitejších momentov konferencie bolo vystúpenie predsedu SZPB Jaroslava Demiana, ktorý delegátov informoval o aktuálnej situácii v zväze.

Pohľad na účastníkov konferencie.

Predsednícky stôl.

Vo svojom vystúpení otvorene hovoril o problémoch, ktoré vznikli po XVIII. zjazde SZPB, o komplikáciách v hospodárení organizácie a o potrebe stabilizovať fungovanie zväzu. Zároveň priblížil prípravu XIX. mimoriadneho zjazdu SZPB, ktorý má rozhodnúť o ďalšom smerovaní organizácie.

V diskusii zazneli aj podnety týkajúce sa väčšej spolupráce so školami a práce s mládežou, aby sa historická pamäť a odkaz protifašistického odboja prenášali aj na mladšiu generáciu. Zazneli tiež konkrétne príklady aktivít základných organizácií, napríklad z Klenovca, kde sa do spomienkových podujatí aktívne zapájajú aj žiaci základných škôl.

Delegáti konferencie v závere opätovne zvolili vedenie oblasťnej organizácie. Predsedom zostáva Štefan Baláž a tajomníčkou Marianna Velechová.

Konferencia zároveň prijala odporúčanie pre nadchádzajúci zjazd SZPB, aby sa predsedom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov stal Jaroslav Demian a za predsedu Ústrednej revíznej komisie bol navrhnutý bývalý primátor Tisovca Peter Mináč.

text a foto: J. Rohár

Oblasťná konferencia SZPB vo Zvolene otvorila kľúčové témy pred mimoriadnym zjazdom

Hlasovanie dopadlo jednoznačne.

Dňa 18. marca 2026 sa v budove Okresného úradu Zvolene konala oblasťná konferencia SZPB vo Zvolene. Tá sa niesla v znamení otvorenej diskusie o stave organizácie, jej činnosti aj problémoch, ktoré vyvrcholili po XVIII. zjazde.

V správe o činnosti zaznelo, že napriek zložitej situácii sa oblasťnej organizácii podarilo uskutočniť viaceré významné podujatia ako napríklad partizánska prehliadka v Detve, spomienkové akcie v Krupine či cyklojazda k výročiu SNP, ktorá každoročne mobilizuje široké spektrum účastníkov vrátane mladej generácie.

Zároveň však zaznelo, že oblasťná organizácia sa nachádza v nezávideniahodnej situácii. Podľa vystúpení delegátov bol zásadným zlomom XVIII. zjazd SZPB v roku 2023, ktorý podľa viacerých prítomných odštartoval vnútorné zväzové problémy a oslabil fungovanie zväzu.

Kľúčovou témou konferencie bola ekonomická situácia SZPB. Revízna komisia potvrdila, že oblasťná organizácia nedostala od roku 2022 žiadne dotácie z ústredia, čo výrazne obmedzilo jej činnosť. Organizácia bola nútená zrušiť prenájom kancelárie a obmedziť činnosť tajomníka.

Diskusie poukázala aj na zásahy do

financií oblasťnej organizácie zo strany bývalého vedenia. Delegáti opakovane zdôraznili, že bez stabilného financovania nie je možné zabezpečiť chod organizácie ani rozvoj aktivít. Zazneli aj konkrétne návrhy, ako situáciu riešiť, napríklad efektívnejšie využívanie 2 % z daní či nastavenie transparentnejších pravidiel prerozdelenia finančných prostriedkov.

Diskusie bola miestami veľmi kritická. Delegáti upozorňovali na nedostatok komunikácie zo strany bývalého vedenia SZPB, neprehľadné hospodárenie, oslabenie postavenia SZPB v spoločnosti ako aj absenciu jasnej koncepcie ďalšieho rozvoja.

Dôraz na mládež a verejnosť

Viacerí vystupujúci zdôraznili, že budúcnosť SZPB závisí od práce s mladou generáciou. Poukázali na nedostatočnú prítomnosť organizácie v školách a verejnom priestore. Zároveň zaznela výzva na intenzívnejšiu spoluprácu s ďalšími organizáciami a inštitúciami, vrátane sa-

mospráv, kultúrnych inštitúcií či združení, ktoré sa venujú historickej pamäti.

Personálne zmeny

Delegáti konferencie opätovne zvolili za predsedu oblasťnej organizácie Miroslava Náhlíka a za tajomníka Jána Kašicu. Novým členom Ústrednej rady SZPB za Zvolen sa stal Július Feješ, pričom doterajší člen Pavel Marko sa už o túto funkciu neuchádzal. Zároveň konferencia prijala stanovisko, v ktorom odporučila za predsedu SZPB po nadchádzajúcom mimoriadnom zjazde Jaroslava Demiana.

Záver konferencie patril téme pripravovaného XIX. mimoriadneho zjazdu SZPB. Delegáti ho označili za nevyhnutný krok k stabilizácii organizácie. Zhodli sa, že zjazd musí priniesť nielen personálne riešenia, ale najmä priniesť jasnú víziu ďalšieho smerovania, stabilizáciu financovania, obnovu dôvery členskej základne a v neposlednom rade posilnenie postavenia SZPB v spoločnosti.

text a foto: J. Rohár

Prihovor člena ÚR SZPB Pavla Marka.

Oblastná konferencia SZPB v Banskej Bystrici: dôraz na mládež, hodnoty a poriadok vo financiách

V sobotu 14. marca 2026 sa v priestoroch Múzea Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici uskutočnila oblastná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Dôvodom jej zvolania bola aj problematická situácia v ústredných orgánoch zväzu, ktorá vyústila do požiadavky na zvolenie mimoriadneho zjazdu.

Na rokovaní delegáti privítali vzácných hostí – bývalého dlhoročného predsedu SZPB Pavla Sečkára a priameho účastníka Slovenského národného povstania Vladimíra Strmeňa. Prítomný bol aj zástupca ústredia Ján Rohár, šéfredaktor časopisu *Bojovník*.

Rokovanie viedol predseda oblastnej organizácie Ján Pacek, ktorý vo svojej správe podal komplexnú informáciu o činnosti oblastnej organizácie. Upozornil, že jej fungovanie sa v poslednom období do značnej miery skomplikovalo obmedzením finančného zabezpečenia tradičných aktivít, ako aj kompetenčnými spormi. Napriek tomu sa podarilo zabezpečiť množstvo podujatí pre členskú základňu, zameraných na hlavnú orientáciu tohto občianskeho združenia.

Medzi najvýznamnejšie aktivity patrí starostlivosť o pamätníky protifašistického odboja a pripomínanie si výročí oslobodenia miest a obcí. V regióne majú dominantné miesto najmä Stretnutie generácií na Kališti či pietna spomienka

pri pamätníku obetiam fašizmu v Kremničke. Záujem pretrváva aj o turistické pochody v priestoroch historickej partizánskej republiky z obdobia Slovenského národného povstania. Nechýbajú ani súťaže a kvízy pre školákov rôzneho stupňa a športové aktivity.

V súčasnosti má oblastná organizácia viac ako 1 300 členov v 31 základných

organizáciách v meste Banská Bystrica a okolitých obciach. Žiaľ, vekový priemer členskej základne je vysoký, preto je jednou z priorit získavať do jej radov mladších členov. Delegáti zdôraznili potrebu zamyslieť sa nad úpravou aktivít tak, aby viac oslovili mladú generáciu.

V diskusii zazneli aj kritické pohľady na fungovanie zväzu v minulom období. Hovorilo sa najmä o tom, že finančné prostriedky sa nedostávali vždy tam, kam mali, že oblastné organizácie stratili kontrolu nad vlastnými účtami a problémom bolo aj riadenie ekonomiky a nedostatočná kontrola. Zaznel jasný cieľ do

budúcnosti – vrátiť väčšiu kontrolu nad financiami späť na regióny a posilniť transparentnosť hospodárenia.

Súčasťou konferencie bolo aj oceňovanie aktívnych funkcionárov a členov za ich dlhoročnú a poctivú prácu v organizácii.

Vo vystúpeniach hostí zaznel jednoznačný odkaz o potrebe návratu k podstate činnosti zväzu a systematickej práce s mládežou. Pavol Sečkár pre Bojovník poukázal na potrebu systematickej spolupráce so školami a samosprávou a zdôraznil, že bez mladých nemá organizácia budúcnosť.

Vladimír Strmeň vo svojom vyjadrení pre Bojovník pripomenul, že hodnoty Slovenského národného povstania sú stále aktuálne a je nevyhnutné ich odovzdávať ďalším generáciám. Upozornil aj na slabé zastúpenie tejto témy vo výučbe a ocenil rastúci záujem škôl o besedy s pamätníkmi a historikmi.

Na záver delegáti zvolili nový oblastný výbor a predsedu oblastnej organizácie, ktorým sa opätovne stal Ján Pacek. Oblastná konferencia zároveň zvolila delegátov na XIX. (mimoriadny) zjazd SZPB a vo svojom stanovisku odporučila za predsedu SZPB Jaroslava Demiana, za podpredsedu alebo tajomníka Juraja Odora.

text a foto: Jana Borgulová a Ján Rohár

Hlavnými hosťami konferencie boli bývalý predseda Pavol Sečkár a bývalý partizán Vlado Strmeň.

Oblastná konferencia SZPB Prešov priniesla nové vedenie a stabilizáciu

Ocenenia pre členov SZPB.

Hlasovanie delegátov konferencie.

Dňa 17. marca 2026 sa v Prešove uskutočnila oblastná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, na ktorej delegáti zhodnotili činnosť oblastnej organizácie za uplynulé obdobie a rokovali o jej ďalšom smerovaní.

Predložená správa o činnosti obsahovala nielen prehľad dosiahnutých výsledkov, ale aj kritické zhodnotenie najmä v oblasti vnútorného riadenia. Súčasne načrtla konkrétne opatrenia smerujúce k zlepšeniu fungovania organizácie na všetkých úrovniach, v súlade so stanovami a hodnotovým ukotvením SZPB.

Na konferencii sa zúčastnili aj hostia – poverení pred-

seda SZPB Ing. Jaroslav Demian a Mgr. Ján Rohár, ktorí informovali o aktuálnej situácii v zväze. Vo svojich vystúpeniach otvorene pomenovali problémy vzniknuté po XVIII. zjazde SZPB, poukázali na komplikácie v oblasti hospodárenia a zdôraznili potrebu stabilizácie organizačných a riadiacich procesov. Zároveň poskytli informácie o príprave XIX. (mimoriadneho) zjazdu SZPB, ktorý sa uskutoční 25. apríla 2026 v Banskej Bystrici a bude mať zásadný význam pre ďalšie smerovanie organizácie.

Súčasťou konferencie bolo aj ocenenie viacerých členov pri príležitosti ich životných jubileí, čím bola vyjadrená úcta k ich dlhoročnej činnosti a prínosu pre SZPB.

V diskusii zazneli podnety smerujúce k činnosti Ústrednej rady SZPB, ktoré reflektovali aj závery výročných členských schôdzí základných organizácií. Zdôraznená bola potreba dôsledného dodržiavania stanov, smerníc v oblasti financovania a odmeňovania, ako aj potreba modernizácie členských preukazov. Diskutovalo sa aj o otázkach členských známok, vrátane návrhu zavedenia symbolického príspevku pre členov vo vyššom veku, a o efektívnom využívaní prostriedkov z asignácie 2 % z dane.

Delegáti si na konferencii zvolili nové orgány Oblastného výboru SZPB. Za predsedu a člena ÚR bol zvolený Mgr. Václav Anderko. Ten vo funkcii nahradil doterajšieho predsedu Stanislava Nakatu, ktorý z funkcie krátko pred konaním konferencie odstúpil. Zvolení boli aj členovia oblastného výboru, predsedníctva, oblastnej revíznej komisie a delegáti na mimoriadny zjazd SZPB. Konferencia zároveň prijala odporúčanie, aby sa predsedom SZPB stal Ing. Jaroslav Demian.

Osobitná pozornosť bola venovaná aj ďalšiemu praktickému smerovaniu činnosti základných organizácií. Zdôraznená bola potreba prechodu od deklaratívnych cieľov ku konkrétnym aktivitám v regiónoch, najmä v oblastiach zachovania historickej pamäti, ochrany historickej pravdy, práce s mládežou, starostlivosťou o pamätníky a pietne miesta, ako aj posilnenia komunitného

života a starostlivosti o členskú základňu. Rovnako bola akcentovaná úloha SZPB pri presadzovaní mieru a rozvíjaní medzinárodného porozumenia.

V závere konferencie novozvolený predseda poďakoval všetkým členom za ich aktívnu činnosť a zdôraznil význam osobného nasadenia, vytrvalosti a zodpovednosti pri napĺňaní poslania SZPB.

text a foto: T. Kazimí, J. Rohár

Príhovor predsedu SZPB Jaroslava Demiana.

Nový predseda oblastnej organizácie Václav Anderko.

Oblasťná konferencia SZPB v Starej Ľubovni rokovala o úlohách pred XIX. zjazdom

Účastníci oblasťnej konferencie.

V Starej Ľubovni sa vo veľkej zasadačke Okresného úradu zišlo dňa 21. marca 2026 celkovo 86 % delegátov zvolených na výročných členských schôdzach základných organizácií SZPB na oblasťnej konferencii, ktorej hlavným cieľom bolo prerokovať úlohy pred XIX. mimoriadnym zjazdom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Konferencie sa zúčastnili aj viacerí členovia hostia, medzi nimi poslanec Národnej rady SR Ing. Peter Sokol, prednostka Okresného úradu Mgr. Katarína Tomková, zástupkyňa riaditeľa Ľubovnianskeho múzea Mgr. Stanislava Vidová, zástupca riaditeľky Centra voľného času Mgr. Tomáš Sura a vedúca oddelenia kultúry a športu mestského úradu

PaedDr. Eva Kolárová. Hostia vo svojich vystúpeniach predniesli podnetné návrhy na ďalšiu spoluprácu s oblasťnou organizáciou SZPB.

Oblasťná organizácia v Starej Ľubovni združuje 19 základných organizácií. Medzi pozitíva jej činnosti patrí najmä práca s mládežou, organizovanie rôznych záujmových podujatí, spolupráca so školami, orgánmi štátnej správy a samosprávy, ako aj s rôznymi inštitúciami a občianskymi združeniami. Dôležitou súčasťou činnosti je aj starostlivosť o pamätné miesta a hroby padlých.

Na druhej strane delegáti poukázali aj na ťažkosti, ktoré sa v činnosti niektorých základných organizácií prejavujú najmä stagnáciou členskej základne a nedostatkom nových členov. Zdôraznená bola potreba systematicky pracovať na generáčnej obmene a posilňovaní členskej základne, aby sa predišlo problémom v budúcnosti.

Jedným z najdôležitejších momentov konferencie bolo vystúpenie predsedu oblasťného výboru SZPB Ing. Václava Homišana, ktorý delegátov informoval o aktuálnej situácii v zväze. Vo svojom vystúpení otvorene hovoril o problémoch, ktoré vznikli po XVIII. zjazde SZPB, o komplikáciách v hospodárení organizácie a o potrebe stabilizovať fungovanie zväzu. Zároveň priblížil prípravu mimoriadneho XIX. zjazdu

SZPB, ktorý má rozhodnúť o ďalšom smerovaní organizácie.

V diskusii zazneli aj podnety týkajúce sa potreby zachovať nepolitický charakter činnosti zväzu a dôsledne sa sústreďovať na jeho základné poslanie – boj za historickú pravdu, slobodu a mier.

Delegáti konferencie v závere opätovne zvolili vedenie oblasťnej organizácie. Predsedom zostáva Ing. Václav Homišan a tajomníčkou oblasťnej organizácie Oľga Sopková.

Konferencia zároveň prijala odporúčanie pre nadchádzajúci zjazd SZPB, aby sa predsedom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov stal Ing. Jaroslav Demian, tajomníkom Ing. Juraj Odor a členkou rozhodcovskej komisie PhDr. Edita Oláhová.

text a foto: V. Homišan

S príhovorom vystúpil Václav

Oblasťná konferencia SZPB v Martine vyjadrila podporu mimoriadnemu zjazdu

Aj región Turiec má za sebou rokovanie oblasťnej konferencie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Rokovanie viedol predseda oblasťnej organizácie Peter Mojtek.

Hostom konferencie bol podpredseda Ústrednej rady SZPB Juraj Drotár, ktorý spoločne s Jánom Rohárom z organizačného oddelenia objasnili delegátom dôvody, pre ktoré bol zvolaný XIX. mimoriadny zjazd Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Delegáti martinskej oblasťnej konferencie vyjadrili v diskusii pevné odhodlanie zachovať protifašistickú tradíciu, ktorú nesie náš zväz. Venovali sa aj zhoršenému postaveniu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v súčasnosti, ako aj širším historickým súvislostiam, na ktoré sa v spoločnosti neraz zabúda.

Zaznelo tiež, že v našej spoločnosti stále prežívajú

prúdy, ktoré sú zo svojej podstaty naladené proti odkazu Slovenského národného povstania. Pripomenuté bolo, že úlohou Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov je brániť historickú pravdu o Slovenskom národnom povstaní a o oslobodení našej vlasti.

Delegáti sa zároveň zhodli, že bez funkčného a stabilného vedenia sa zväz nemôže naplno venovať svojim úlohám. V prijatom uznesení preto jednoznačne vyjadrili podporu zvolaniu XIX. mimoriadneho zjazdu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Konferencia sa venovala aj personálnym otázkam. Delegáti opätovne zvolili Petra Mojteka za člena Ústrednej rady SZPB a zároveň zvolili delegátov oblasťnej organizácie Martin na XIX. mimoriadny zjazd SZPB. Tým región Turiec potvrdil pripravenosť aktívne sa podieľať na ďalšom smerovaní zväzu.

text a foto: J. Rohár

Diskusia delegátov konferencie.

Oblasťná konferencia SZPB Brezno

Pohľad na plénum konferencie.

Dňa 6. marca 2026 sa v Brezne konala oblasťná konferencia Oblasťnej organizácie SZPB Brezno. Podobne ako aj na iných konferenciách sa jej účastníci mimoriadne venovali aktuálnej situácii v našom zväze. Tunajšia oblasťná organizácia sa nachádza v pomerne špecifickú situácii, keďže jej predseda Jaroslav Demian je v súčasnosti zároveň povereným predsedom SZPB až do konania najbližšieho mimoriadneho zjazdu.

V otázke, kto má viesť zväz po zjazde, majú Horehronci jasno. Jednoznačne navrhli, aby sa riadnym predsedom po XIX. mimoriadnom zjazde SZPB stal Jaroslav Demian.

Súčasťou rokovania bola aj príprava na mimoriadny zjazd. Delegáti konferencie si preto zvolili aj svojich delegátov na XIX. mimoriadny zjazd SZPB, ktorí budú zastupovať Oblasťnú organizáciu SZPB Brezno

text: J. Rohár, foto: OO SZPB Brezno

Nové vedenie odbojárov už aj v Bratislavskom kraji

V Bratislave, v sídle Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, sa 10. marca 2026 konala oblasťná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Bratislava. Mimoriadna oblasťná konferencia prebehla, až na drobné technické detaily, riadne, tak, ako bola naplánovaná, dokonca lepšie, ako viacerí kувici predpokladali. Rokovanie sa nieslo v striedmom a vecnom duchu, bez zbytočných fanfár, osláv či umeleckých vložiek.

Pohľad na delegátov konferencie.

Za predsednícky stolom vedenie OblV a hostia Monika Ďurechová (zľava) a Ivan Pasternák - člen ÚR (sprava).

Na začiatku rokovania si účastníci symbolicky pripomenuli Medzinárodný deň žien odovzdaním kvietku každej prítomnej dáme. Tejto úvodnej časti sa zúčastnila aj predsedníčka Slovenskej asociácie žien Monika Ďurechová, ktorá vystúpila s krátkou zdravicou. Ako sa s úsmevom poznamenalo, keďže sa hovorí, že ženu ani kvetinou neudrieš, členky organizácie boli potešené aspoň

drobnými rôznofarebnými karafiátmi. V pracovnej časti sa delegáti zaoberali predovšetkým situáciou vo zväze pred nadchádzajúcim XIX. mimoriadnym zjazdom SZPB. Diskusia bola zaujímavá a konštruktívna, zazneli však aj viaceré kritické postrehy zo strany zástupcov základných organizácií. Treba dodať, že dve z dvadsiatich základných organizácií existujúcich v Bratislav-

skom kraji na konferenciu svojich delegátov nevyslali.

O tom, že sa dá úspešne spolupracovať s občianskymi združeniami i miestnou samosprávou, hovorila predsedníčka početnej základnej organizácie z Bernolákova Ruženka Šmihlová, ktorá predstavila konkrétne skúsenosti zo svojej činnosti.

Na konferencii sa v priebehu rokovania zúčastnili aj ďalší hostia – člen Predsedníctva Ústrednej rady SZPB a predseda Oblasťnej organizácie SZPB Košice Ján Dianiška a riaditeľ Múzea polície Slovenskej republiky Branislav Balogh. Vo svojich vystúpeniach sa diskutujúci usilovali objektívne zhodnotiť rozhodnutia čiastočne nového vedenia zväzu a poukázať na potrebu stabilizácie jeho činnosti pred nadchádzajúcim zjazdom.

Významnou súčasťou rokovania boli aj personálne otázky. Po dlhšom období sa o funkciu predsedu neuchádzal doterajší predseda oblasťnej organizácie Martin Krno, ktorý spolu s tajomníčkou Katarínou Frišovou vo funkciách končí. Spolu s nimi nekandidoval ani dlhoročný predseda oblasťnej revíznej komisie Igor Schmidt. Dvanásť rokov a štyri mesiace vo vedení oblasťnej organizácie predstavuje dlhé obdobie služby zväzu a ich rozhodnutie odovzdať funkcie mladšej generácii bolo vnímané ako prirodzený krok smerujúci k ďalšiemu rozvoju organizácie.

Delegáti konferencie zvolili za predsedu doterajšieho podpredsedu oblasťnej organizácie a predsedu základnej organizácie SZPB Pezinok Petra Kramára. Ten bol zároveň zvolený aj za člena Ústrednej rady SZPB. Novou tajomníčkou oblasťnej organizácie sa stala Katarína Malíková.

Ako delegátov za takmer 700-člennú organizáciu protifašistických bojovníkov z Bratislavského kraja zvolila konferencia na XIX. mimoriadny zjazd SZPB troch zástupcov – predsedu oblasťnej organizácie Petra Kramára, tajomníčku Katarínu Malíkovú a pracovníka organizačného oddelenia SZPB Jána Rohá-

ra. Martin Krno sa zúčastní rokovania zjazdu z titulu doterajšej funkcie predsedu oblasťnej organizácie a člena Predsedníctva Ústrednej rady SZPB.

V rámci diskusie zazneli aj konkrétne návrhy k pripravovanej zmene Stanov SZPB a k hlavným programovým zámerom ďalšej činnosti zväzu. Nasledovali voľby do orgánov oblasťnej organizácie a schvaľovanie návrhov na členov celoslovenských komisií. Novozvolený oblasťný výbor aj ďalší navrhovaní funkcionári predstavujú generačné omladenie vedenia organizácie.

Drvivá väčšina delegátov zároveň odporučila, aby bol na XIX. mimoriadnom zjazde za predsedu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov zvolený Jaroslav Demian.

Rokovanie trvalo približne päť hodín a prebehlo v pracovnej atmosfére, ktorá potvrdila, že aj v náročnom období je možné viesť vecnú diskusiu a prijímať rozhodnutia smerujúce k posilneniu činnosti Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

text: M. Krno, J. Rohár, foto: J. Rohár

Ocenenie pre dlhoročnú tajomníčku Katarínu Frišovú.

Odkaz z Ružomberka: Odmietnutie revizionizmu a protest proti zrazu v Brne

Oblasťná konferencia SZPB v Ružomberku prijala 14. marca 2026 rezolúciu, v ktorej dôrazne odmieta historický revizionizmus a zároveň vystúpila proti plánovanému zrazu Sudetendeutsche Landsmannschaft v Brne, ktorý označila za urážku obetí nacistizmu.

Delegáti pripomenuli udalosti marca 1939 ako dôsledok Mníchovskej dohody a nacistickej agresie a zdôraznili, že tieto tragédie musia zostať varovaním pre súčasnosť. Rezolúcia zároveň vyzýva politických predstaviteľov aj verejnosť, aby chránili historickú pravdu a aktívne sa postavili proti fašizmu, neonacizmu a pokusom o prepisovanie dejín.

Okrem prijatia rezolúcie sa konferencia venovala aj situácii v SZPB a otázke ďalšieho smerovania organizácie, vrátane postoja k mimoriadnemu zjazdu. O situácii referoval podpredseda SZPB Juraj Drotár. Diskusia k téme mimoriadneho zjazdu bola nezvyčajne dlhá, no väčšina prítomných sa nakoniec rozhodla podporiť konanie mimoriadneho zjazdu.

Zvolený bol aj delegát zjazdu ako aj staronový predseda oblasťného výboru Róbert Fajta. Za predsedu SZPB Ružomberok odporúča Jaroslava Demiana.

text a foto: J. Rohár

Pohľad na predsednícky stôl.

Delegáti oblastnej konferencie v Lučenci.

Oblastná konferencia SZPB v Lučenci

Po úspešnom priebehu výročných členských schôdzí v základných organizáciách sa v piatok 27. februára 2026 uskutočnila oblastná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Lučenci.

Medzi hosťami, ktorí pozdravili rokovanie svojimi vystúpeniami, boli primátorka mesta Lučenec PhDr. Alexandra Pivková, okresná predsedníčka strany SMER-SD Mgr. Jana Haláková, pred-

sedníčka Miestneho odboru Matice slovenskej v Lučenci Eliška Lorinczová, člen Ústrednej rady SZPB za oblastný výbor Mgr. Branislav Ondruš a vedúci organizačného oddelenia Kancelárie Ústrednej rady SZPB Mgr. Ján Rohár.

Účastníci konferencie zhodnotili činnosť a hospodárenie oblastného výboru od poslednej konferencie, ktorá sa konala v roku 2023. V rámci rokovania boli ocenení traja predsedovia základných organizácií ďakovnými listami a štyria

členovia boli vyznamenaní bronzovou medailou M. R. Štefánika III. stupňa. Branislav Ondruš zároveň každému z ocenených daroval novovydanú knihu spomienok Vladimíra Strmeňa Vojak a partizán.

Program konferencie spestril lučenecký spevácky zbor REZEDA, ktorý sprevádza členov zväzu aj na pietnych akciách, a básň o vojnových útrapách v podaní Ing. Janky Straškovej.

Na konferencii bol zvolený nový oblastný výbor, predsedníctvo, predseda a tajomník oblastného výboru, revízná komisia oblastného výboru, člen Ústrednej rady za oblastný výbor a delegáti na XIX. mimoriadny zjazd Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, kto-

rý sa uskutoční 25. apríla 2026 v Banskej Bystrici.

Vo funkcii predsedníčky bude oblastný výbor naďalej viesť Mária Špaňhelová. Tajomníčkou sa opäť stala Anna Lukáčová. Za člena Ústrednej rady SZPB bol znovuzvolený Branislav Ondruš. Oblastná konferencia v Lučenci zároveň odporučila, aby bol za predsedu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov zvolený Ing. Jaroslav Demian.

Do ďalšieho obdobia si členovia oblastnej organizácie okrem tradičných podujatí naplánovali aj niekoľko nových aktivít, ktoré by mali prispieť k oživeniu činnosti, omladeniu členskej základne a k zviditeľneniu organizácie v očiach verejnosti.

text a foto: M.Špaňhelová

Príhovor primátorky mesta Lučenec Alexandry Pivkovej.

Hlasovanie počas konferencie v Nitre.

Oblastná konferencia SZPB v Nitre zvolila novú predsedníčku

Oblastný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Nitre má nové zloženie na čele s novou predsedníčkou Elenou Novotnou. Po 14 rokoch vo funkcii skončil doterajší predseda Jozef Havel, ktorému delegáti konferencie zároveň udelili titul čestného predsedu oblastnej organizácie.

Delegáti oblastnej konferencie, ktorá sa konala 5. marca 2026 v priestoroch zasadačky strany Smer-SD v Nitre, zvolili okrem nového oblastného výboru aj dvoch delegátov na pripravovaný mimoriadny zjazd SZPB, ktorý sa uskutoční 25. apríla v Banskej Bystrici.

Nová predsedníčka Elena Novotná bola zároveň

opätovne potvrdená ako členka Ústrednej rady SZPB, v ktorej pôsobí už od minulého roka.

Delegáti konferencie sa zaoberali aj mimoriadnou situáciou v našom zväze. O aktuálnom dianí informovali prítomných člen ÚR SZPB Branislav Ondruš a vedúci organizačného oddelenia SZPB Ján Rohár. Na konferencii sa zúčastnili aj hostia Ján Lenický a Dalimír Solčanský z Klubu vojenskej histórie Nitra.

Delegáti zároveň zvolili členov oblastnej revíznej komisie, prijali pripomienky k pripravovaným zmenám stanov SZPB a odporučili, aby bol za predsedu SZPB na mimoriadnom zjazde zvolený Jaroslav Demian a za podpredsedu SZPB Marián Kéry.

text a foto: Ján Rohár

Informácia o konaní Oblastnej konferencie SZPB v Žiari nad Hronom

Vo štvrtok 19. marca 2026 sa v Žiari nad Hronom uskutočnila oblastná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, na ktorej delegáti z 12 základných organizácií zhodnotili činnosť oblastnej organizácie za uplynulé obdobie, schválili plán činnosti na ďalšie obdobie a najväčšiu časť konferencie bola diskusia o súčasnej situácii v zväze.

Konferencia sa niesla čisto v pracovnom duchu. Správu o činnosti za uplynulé obdobie predniesol predseda oblastnej organizácie p. Bulko. Informoval, že oblastná organizácia má 14 základných organizácií z okresov Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom. Činnosť je zameraná najmä na organizovanie spomienkových podujatí, starostlivosť o pamätníky a pamätné miesta protifašistického odboja, organizovanie zájazdov a exkurzií na pamätné miesta odboja, spoluprácu so samosprávami a najmä s Jednotou dôchodcov na Slovensku. Delegáti v diskusii poukázali na nedostatky v práci ústredia, na nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť, na prekrúcanie histórie druhej svetovej vojny a potrebu zapájať mladšiu generáciu do aktivít zväzu.

Vo vystúpení predseda ObIO a podpredseda SZPB Jaroslav Bulko informoval o aktuálnej situácii v zväze. Hovoril o problémoch, ktoré vznikli po 18. zjazde SZPB, o komplikáciách v hospodárení organizácie a o potrebe stabilizovať fungovanie zväzu. Z toho dôvodu je aj zvolaný XIX. mimoriadny zjazd SZPB. V závere delegáti konferencie opätovne zvolili vedenie oblastnej organizácie. Predsedom zostáva Jaroslav Bulko, podpredsedami Ľubomír Jančo a Karol Seget a tajomníčkou Vlasta Mäsiarová. Tiež zvolili 3 delegátov na mimoriadny zjazd a jedného náhradníka. Konferencia zároveň prijala odporúčanie, aby sa predsedom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov stal Jaroslav Demian.

text: Ľubomír Jančo, podpredseda ObIO SZPB v Žiari nad Hronom

Oblasťná konferencia SZPB v Spišskej Novej Vsi: diskusia o kríze aj smerovaní zväzu

Dňa 17. marca 2026 sa uskutočnila oblasťná konferencia SZPB v Spišskej Novej Vsi, na ktorej delegáti zhodnotili činnosť organizácie za uplynulé obdobie, prerokovali hospodárenie a venovali sa aj aktuálnej situácii vo zväze v kontexte pripravovaného XIX. (mimoriadneho) zjazdu. Konferencie sa zúčastnili aj hostia – predseda SZPB Jaroslav Demian a vedúci organizačného a mediálne-komunikačného oddelenia Kancelárie ÚR SZPB Ján Rohár, ktorí informovali o aktuálnom vývoji v zväze a pripravách mimoriadneho zjazdu.

Zo správy o činnosti vyplynulo, že oblasťná organizácia sa zapájala do viacerých podujatí – od účasti na folklórnych slávnostiach v Harichovciach, cez pietne akty a kladenie vencov pri 81. výročiu Slovenského národného povstania, až po ďalšie spomienkové a spoločenské podujatia. Členovia sa zúčastnili aj zahraničnej návštevy v Bielorusku.

Positívne bola hodnotená spolupráca so štátnou správou a samosprávou, najmä pomoc pri zabezpečovaní dopravy na podujatia. Zároveň však zaznela výzva na „reštart“ činnosti – potrebu oživenia práce oblasťného výboru, aktivizácie členov a získavania nových, najmä mladších členov.

Diskusia nielen o situácii v SZPB

Diskusia priniesla otvorené pomenovanie problémov z predchádzajúceho obdobia – od organizačných nedostatkov po zjazde, cez napäté vnútorné vzťahy až po otázky financovania a hospodárenia. Zhodne zaznela potreba stabilizácie, obnovenia dôvery a návratu k základnému

poslaniu zväzu.

Predseda SZPB Jaroslav Demian vo svojom vystúpení vysvetlil kroky, ktoré viedli k zvolaniu mimoriadneho zjazdu. Mimoriadny zjazd má podľa jeho slov vytvoriť priestor na stabilizáciu organizácie a nastavenie jasných pravidiel do budúcnosti. Vo svojom príspevku sa venoval aj ďalšiemu smerovaniu SZPB. Zdôraznil potrebu generáčnej obmeny, získavania mladších členov a aktívnej práce so školami a mládežou. Poukázal na význam medzinárodnej spolupráce, ako aj na potrebu posilniť komunikáciu smerom k verejnosti. Zároveň naznačil pripravenosť uchádzať sa o dôveru delegátov na poste predsedu SZPB aj v nasledujúcom období.

Súčasťou diskusie bola aj situácia okolo časopisu Bojovník. V pléne zaznela konkrétna kritika zo strany delegáta konferencie, ktorý poukázal na obsah posledných čísel a kriticky sa vyjadril k pôsobeniu bývalého šéfredaktora Vladimíra Mikundu. Na túto tému nadviazal aj Ján Rohár, ktorý priblížil pomery v redakcii po roku

Pohľad na predsednícky stôl a hosti konferencie.

2023, vrátane tlakov na obsah a dôvodov svojho odchodu, keď odmietol publikovať neoverené a útočné materiály voči iným členom SZPB. Zároveň zaznelo, že vydávanie časopisu sa postupne stabilizuje, hoci s časovým oneskorením.

V diskusii vystúpil aj Branislav Rusiňák, ktorý upozornil na kritický stav rodného domu kapitána Jána Nálepku. Vo svojom vystúpení apeloval na potrebu jeho záchrany a rekonštrukcie, keďže ide o významnú historickú pamiatku spätú s jedným z najvýznamnejších slovenských účastníkov protifašistického odboja. Zdôraznil, že bez urýchleného zásahu hrozí objektu vážne poškodenie, a vyzval na spoločné úsilie štátnych inštitúcií, samosprávy aj verejnosti pri jeho obnove.

Konferencia následne pristúpila k voľbám orgánov oblasťnej organizácie. Za predsedníčku oblasťného výboru bola opätovne zvolená Zora Šaveľová. Zvolení boli aj členovia oblasťného výboru, oblasťnej revíznej komisie a delegát na XIX. (mimoriadny) zjazd SZPB.

Delegáti zároveň jednomyselne odporučili ako kandidáta na predsedu SZPB Jaroslava Demiana a na podpredsedu SZPB Branislava Rusiňáka.

Na záver konferencie si organizátori pripravili pre účastníkov prekvapenie – vystúpenie ľudovej hudby Bunkerovci, ktorá svojím programom vrátane partizánskej hymny dôstojne podčiarkla odkaz podujatia.

text a foto: J. Rohár

Oblasťná konferencia SZPB v Žiline

Celkový pohľad na rokovaciu sálu oblasťnej konferencie.

V budove mestského úradu v Žiline sa 25. marca 2026 konala oblasťná konferencia SZPB Žilina. Rokovanie viedol predseda Juraj Drotár, hosťom rokovania bol vedúci organizačného a mediálne-komunikačného oddelenia SZPB Ján Rohár.

V správe o činnosti oblasťnej organizácie zhodnotil Juraj Drotár uplynulé obdobie, pričom vyzdvihol najmä organizovanie spomienkových podujatí a spoluprácu so samosprávami. Zároveň otvorene poukázal na problémy, najmä pokles členskej základne, starnutie členov a nedostatočný záujem mladšej generácie o činnosť zväzu.

Osobitnú pozornosť venoval činnosti základných orga-

nizácií. Positívne hodnotil najmä aktívne organizácie, ako napríklad Rajec či Kunerad, ktoré pravidelne organizujú podujatia a udržiavajú tradície protifašistického odboja. Naopak, upozornil na slabšiu aktivitu v niektorých organizáciách, kde je problém s generáčnou obmenou a obsadzovaním funkcií. Ako príklad uviedol organizácie zápasiace s nedostatkom funkcionárov alebo minimálnou členskou základňou, čo komplikuje ich ďalšie fungovanie.

V diskusii delegátov dominovali otázky smerujúce na ústredie SZPB. Vystupujúci opakovane poukazovali na nedostatočné financovanie, slabú komunikáciu s vládou a ministerstvami, ako aj na nejasné postavenie zväzu v rámci štátu. Zaznievala aj kritika, že oblasťné organi-

zácie fungujú najmä vďaka vlastnému úsiliu a podpore samospráv, pričom od ústredia očakávajú aktívnejší prístup, konkrétne výsledky a systémové riešenia.

Na tieto podnety reagoval Ján Rohár, ktorý uviedol, že jednou z hlavných priorít je stabilizácia ekonomickej situácie zväzu a obnovenie dôvery štátnych inštitúcií. Zdôraznil, že nové vedenie už podniká kroky smerom k ministerstvám a parlamentu, pričom cieľom je zabezpečiť systémové financovanie a lepšie postavenie SZPB. Zároveň informoval o závažných zisteniach v hospodárení z predchádzajúceho obdobia a avizoval prípravu právnych krokov smerujúcich k vyvodeniu zodpovednosti.

V oblasti práce s mládežou uviedol, že jednou z prvých iniciatív bude rokovanie s Ministerstvom školstva s cieľom zaradiť súťaž „Medzníky druhej svetovej vojny“ medzi oficiálne školské súťaže. Poukázal aj na potrebu modernizácie komunikácie, najmä využívania internetu a sociálnych sietí.

Na vystúpenia delegátov reagoval aj predseda oblasťnej organizácie a podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár, ktorý viaceré kritické názory potvrdil, no zároveň ich zasadil do širšieho kontextu fungovania zväzu. Zdôraznil, že SZPB má svoje postavenie zakotvené v zákone, ktorý ukladá štátu povinnosť podporovať jeho činnosť. Problém však podľa neho nie je len v samotnom zákone, ale najmä v jeho nedostatočnom naplnení v praxi a v prístupe konkrétnych predstaviteľov štátu.

Konferencia zároveň rozhodla o doplnení oblasťných orgánov a voľbe delegátov na XIX. mimoriadny zjazd. Do Ústrednej rady SZPB bol opätovne zvolený Juraj Drotár, delegátmi na XIX. mimoriadny zjazd SZPB sa stali Juraj Drotár a Karol Dobeš, predseda ZO SZPB Rajec. Predsedníčkou oblasťnej revíznej komisie bola zvolená Mária Podhorová. Delegáti zároveň odporučili na predsedu SZPB Jaroslava Demiana a na predsedu ÚRK Juraja Odora.

text a foto: J. Rohár

Oblasťná konferencia SZPB Trenčín rokovala o činnosti aj o ďalšom smerovaní zväzu

Pohľad na delegátov, v pozadí predsednícky stôl.

Oblasťná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Trenčíne sa uskutočnila 31. marca 2026 za účasti delegátov základných organizácií, členov oblastného výboru a hostí. Medzi hostami vystúpili vedúci organizačného a mediálne-komunikačného oddelenia Kancelárie Ústrednej rady SZPB Ján Rohár, ako aj bývalý predseda SZPB Viliam Longauer.

Rokovanie viedol predseda oblastného výboru Miroslav Malaj, ktorý vo svojej správe zhodnotil činnosť organizácie za uplynulé obdobie. Vyzdvihol najmä aktívnu prácu základných organizácií, organizovanie pietnych a spomienkových podujatí, ako aj spoluprácu so samosprávami a školami.

Osobitná pozornosť bola venovaná oblasti propagácie a práce s verejnosťou. Pozitívne boli hodnotené moderné formy prezentácie, ako napríklad virtuálna prehliadka Múzea partizánskej brigády Jana Žižku, sprístupnenie pamätných miest prostredníctvom online mapy či publikačná činnosť na internete a v regionálnych médiách. Oblasťná organizácia sa aktívne podieľa aj na tvorbe obsahu pre časopis Bojovník.

Významnou témou bola aj členská základňa. V posledných rokoch zaznamenala mierny rast – kým v roku 2023 evidovala 504 členov, v roku 2025 ich počet vzrástol na 587. Napriek tomuto pozitívnemu trendu pretrvávajú problém vyššieho priemerného veku členov, ktorý dosahuje takmer 68 rokov. Delegáti preto zdôraznili potrebu systematickej práce s mládežou a získavania nových členov.

Samostatný priestor v rokovaní dostala aj problematika Múzea partizánskej brigády Jana Žižku v Bánovciach nad Bebravou. O jeho činnosti a ďalšom rozvoji informoval Ján Holička, ktorý sa o múzeum dlhodobo stará. Vo svojom vystúpení zdôraznil, že múzeum vzniklo a funguje predovšetkým vďaka nadšeniu a obetavosti členov, bez výraznejšej systémovej podpory. Pripomenul jeho postupnú modernizáciu,

dopĺňanie exponátov, využívanie digitálnych technológií či spoluprácu so školami a verejnosťou. Zároveň upozornil na potrebu stabilného financovania a širšej podpory, aby si múzeum udržalo svoju úroveň aj do budúcnosti.

V diskusii vystúpila aj predsedníčka základnej organizácie SZPB v Bánovciach nad Bebravou Emília Peťovská, ktorá ocenila prácu členov a zároveň poukázala na význam morálneho uznania dlhoročných aktivistov. Zdôraznila, že popri organizačných otázkach treba zabúdať ani na ľudský rozmer činnosti zväzu a úctu k tým, ktorí sa jeho práci venujú desiatky rokov.

Veľká časť diskusie na konferencii sa venovala aj aktuálnej situácii vo vedení SZPB, pričom zazneli rozdielne názory na ďalšie smerovanie zväzu. Vo vystúpeniach sa konfrontovali pohľady prezentované bývalým predsedom Viliamom Longauerom a zástupcom Ústrednej rady Jánom Rohárom. Diskusia bola miestami aj ostrá a zaznelo v nej viacero tvrdení, ktoré neboli podložené alebo boli prezentované

neúplne či zavádzajúco. Na tieto vystúpenia následne reagoval Ján Rohár, ktorý sa snažil uviesť veci na pravú mieru a vysvetliť postup Ústrednej rady SZPB. Vo svojom vystúpení sa dotkol aj ekonomických problémov zväzu, ktoré boli podľa jeho slov hlavným dôvodom zmien vo vedení. Ako príklad uviedol rozdiel medzi fungovaním na úrovni oblastí a ústredia, keď poukázal na to, že zatiaľ čo oblasťná revízna komisia v Trenčíne vykonávala pravidelné kontroly hospodárenia bez zistených nedostatkov, na úrovni ústredia dlhodobo nebola umožnená riadna kontrola hospodárenia.

Vyústením diskusie bolo hlasovanie o účasti delegácie na mimoriadnom zjazde SZPB, v ktorom sa väčšina delegátov vyslovila za účasť – za hlasovalo 26 delegátov, proti bolo 7 a 4 sa zdržali hlasovania.

Súčasťou konferencie boli aj voľby orgánov oblastnej organizácie. Delegáti potvrdili vo funkcii predsedu oblastného výboru Miroslava Malaja, zvolili členov oblastného výboru a oblastnej revíznej komisie. Za člena Ústrednej rady SZPB bol zvolený Martin Vaško, ktorý na tomto poste nahradil Miroslava Ondráša, ktorý sa už o opätovné zvolenie neuchádzal. Zvolení boli aj delegáti na XIX. (mimoriadny) zjazd SZPB.

text a foto: J. Rohár

Pohľad na delegátov - členov základných organizácií SZPB v rámci Oblo Trenčín.

Oblasťná konferencia SZPB v Rožňave

Na základe dlhodobých problémov, ktoré mali a stále majú dopad na činnosť Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, zvolal výbor Oblastnej organizácie SZPB na deň 10. marca 2026 oblasťnú konferenciu SZPB v Rožňave.

Aj napriek nepriaznivej finančnej situácii, v ktorej sa nachádza nielen zväz ako celok, ale aj samotná oblasťná organizácia, vedenie Okresného úradu verejného zdravotníctva v Rožňave, v ktorého priestoroch má SZPB prenajaté kancelárie, umožnilo bezplatne uskutočniť priebeh konferencie vo svojich spoločenských priestoroch. Všetky základné organizácie podliehajúce oblastnej organizácii využili možnosť zúčastniť sa na konferencii, aby sa oboznámili so súčasnou situáciou v SZPB a rozhodli o ďalšom postupe v nasledujúcom období.

Priebeh rokovania spríjemnili svojim vystúpením aj mladí folkloristi zo základných a stredných škôl v Rožňave pod vedením Mgr. Jána Liptáka, člena výboru základnej organizácie SZPB partizána Tótha. Za účasti členov historicko-dokumentačnej komisie pri oblasťnom výbore SZPB Rožňava bola pre účastníkov konferencie pripravená aj audiovizuálna prezentácia činnosti základných organizácií. Prezentáciu predstavili Ing. Milan Malček a Adrian Gallo a zachytávala kultúrne a spoločenské podujatia, ktoré základné organizácie zorganizovali z vlastných finančných zdrojov pre svojich členov a širokú verejnosť v regióne Gemer od roku 2023.

Súčasťou konferencie bolo aj odovzdanie novej štyristostranovej knihy Keď nebo zaplakalo od Adriana Gallo z základnej organizácie Gemerská Poloma všetkým základným organizáciám. Publikácia je venovaná osudu príslušníkov 2. československej paradestantnej brigády, ktorí zahynuli 16. októbra 1944 na vrchu Flós neďaleko Rožňavy.

Rokovanie oblasťnej konferencie.

Prítomných účastníkov konferencie pozdravil aj primátor mesta Jelšava MVDr. Milan Kolesár, ktorý poďakoval za pozvanie a ocenil možnosť oboznámiť sa s aktuálnou situáciou vo zväze.

Účastníci konferencie si na svojom pracovnom rokovaní zvolili zástupcov, ktorí ich budú reprezentovať na XIX. mimoriadnom zjazde Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Zástupcovia jednotlivých základných organizácií zároveň potvrdili doterajšie zloženie oblastného výboru a vo funkciách predsedu oblastného výboru SZPB Rožňava opätovne potvrdili JUDr. Juraja Bernára a vo funkcii tajomníčky Máriu Žolnovú, ktorí sa osvedčili na riadiacich pozíciách už počas dvoch volebných období. Do rozhodcovskej komisie bol navrhnutý JUDr. Ján Kochan.

Delegáti oblasťnej konferencie SZPB v Rožňave zároveň odporučili, aby bol za nového predsedu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov na XIX. mimoriadnom zjazde zvolený Ing. Jaroslav Demian.

text a foto: Milan Malček

Oblastná konferencia SZPB v Leviciach bilancovala činnosť a pripravovala sa na mimoriadny zjazd

Ocenení zaslúžilí členovia ObIO SZPB Levice.

Dňa 16. marca 2026 sa uskutočnila oblastná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Leviciach. Rokovanie sa nieslo v znamení bilancovania činnosti, otvorenej diskusie o situácii v zväze a prípravy na blížiaci sa mimoriadny zjazd.

Rokovanie viedol tajomník oblastného výboru Ján Kollár spoločne s predsedom Jaroslavom Éhnom a členom Ústrednej rady Slavomírom Hrivnákom. Hostami konferencie boli podpredseda Ústrednej rady Jaroslav Bulko a vedúci organizačného oddelenia Ján Rohár. Medzi účastníkmi konferencie

nechýbal ani dlhoročný bývalý predseda a čestný predseda oblastnej organizácie Ján Hamar.

Na začiatku rokovania slávnostne zaznela hymna Slovenskej republiky a básneň. Nasledovalo odovzdanie pamätných ocenení zaslúžilým členom organizácie.

V úvodnom vystúpení zaznelo, že ob-

lastná organizácia v Leviciach patrí medzi stabilné a aktívne štruktúry Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Združuje približne 280 aktívnych členov, ktorí sa podieľajú na širokom spektre činností – od starostlivosti o pamätníky, cez osvetu až po spoluprácu s partnerskými organizáciami.

Za posledné tri roky organizácia realizovala alebo sa podieľala približne na 150 podujatiach s účasťou okolo 4 900 účastníkov. Išlo najmä o pietne akty, pripomínanie výročí Slovenského národného povstania, exkurzie po Slovensku aj

do zahraničia či spoluprácu s organizáciami, ako sú Jednota dôchodcov na Slovensku, Matica slovenská alebo kluby vojenskej histórie.

Zaznelo tiež, že napriek zložitej situácii vo vedení SZPB a obmedzenému financovaniu si organizácia dokázala udržať vysokú úroveň aktivít, často aj vďaka podpore miest a obcí, najmä miest Levice a Želiezovce a obcí Plavé Vozokany, Čajkov a Žembovice.

Delegáti konferencie v závere opätovne zvolili doterajšie vedenie oblastnej organizácie. Zároveň rozhodli, že levickej organizácii bude na XIX. mimoriadnom zjazde SZPB zastupovať Jaroslav Éhn s hlasom rozhodujúcim a Slavomír Hrivnák s hlasom poradným.

text a foto: J. Rohár

Pohľad na účastníkov konferencie.

Kto jubiluje a koho sme stratili

- **Cetuna:** Zdena Janušiková 85, Darina Babincová 70, Jarmila Bystrická 79, Dana Bahníková 68, Eva Brumbalová 83, Oľga Gulánová 80, Anna Krajčovičová 77, Ivan Mrázik 83, Eva Trnková 62 a Božena Valachová 86 rokov
- **Dolné Vestenice:** Vladimír Šoka 75, Marta Masárová 81,

Marta Miškeová 84 a Anna Kalinová 89 rokov

- **Klenovec:** Kristína Bálintová 105, Anna Ferancová 84, Zlata Trnavská 80, Božena Moncoľová 75, Anna Bartova 75, Pavel Kováčik 60 a Edita Moncoľová 70 rokov
- **Lipovec:** Etela Tylková 82, Pavel Hromada 85, Ján Klein

83, Jana Kašíková 60, Darina Hundáková 84 a Emília Vojvodová 88 rokov

- **Liptovský Mikuláš:** Šarlota Janeková 90, Mgr. Oľga Lehotská 84, RNDr. Olga Fejdiová, CSc 84 a Jarmila Mišurová 74 rokov
- **Liptovská Teplička:** Gabriela Smreková 50, Slavomír Kopač

55, Peter Michalica 70, Gabriela Nahalková 75, Mária Verna-recová 81, Ján Števula 81, Justína Mezovská 82, Ján Jurčík 85, Marta Knappová 94 a Juliana Bohunčáková 97 rokov

- **Partizánske:** Anna Mihaličková 65, Rudolf Ivanovič 75, Jozefína Šrámková 75, Stanislav Junás 80, Alena Burzová 85, Angela Siakelová 94 a Agneša Minárová 98 rokov
- **Revúca:** David Kochan 25,

Anna Vrbjarová 70, Oľga Samková 75, Karol Žiga 82, Ladislav Serbák 82, Ján Šturmankin 83, Anton Záhorák 85 a Mária Lacková 89 rokov

- **Valaská:** Mária Jakalová 84 rokov

• **Zlatníky:** Jozef Ország 89, Alena Schneiderová 50, Katarína Blinová 50, Jaroslav Čakajda 45 a Tomáš Sečanský 40 rokov

Opustil nás dlhoročný člen SZPB Ondrej Kuňák

S hlbokým zármutkom sme prijali správu, že nás vo veku 88 rokov opustil náš dlhoročný člen a bývalý podpredseda základnej organizácie SZPB v Pezinku Ondrej Kuňák.

Ondrej Kuňák bol výraznou osobnosťou SZPB v Pezinku, ktorá sa dlhé roky venovala práci s mládežou a uchovávaniu historickej pamäti. Organizoval súťaž „Medzníky 2. svetovej vojny“, bol autorom viacerých kníh a rád besedoval so študentmi o hrôzach vojny.

Ostane v našich srdciach ako človek s veľkým srdcom, múdrosťou a hlbokým zmyslom pre pravdu.

Češ' jeho pamiatke!

Jubileum Tibora Baláža

Dňa 4. apríla oslávil 80 rokov dlhoročný člen našej Základnej organizácie SZPB Nitra – Dolné mesto pán Tibor Baláž.

Nitra – Dolné mesto prajeme veľa zdravia, spokojnosti a ešte veľa síl do ďalšej práce.

Výbor ZO SZPB Nitra – Dolné mesto

Pracoval ako technik v podniku Plastika Nitra. Od roku 1977 je členom SZPB. Pracoval v rôznych funkciách, bol aj členom výboru a od roku 1998 pôsobí ako predseda ZO SZPB Nitra – Dolné mesto. Vykonáva aj funkciu člena Oblastného výboru SZPB.

Aj vo svojom veku je veľmi aktívny a jeho srdcovou záľubou je hra na heligónke. Má aj svoju skupinu a pri rôznych príležitostiach, ako je kladenie vencov, pri príležitosti Dňa vojnových veteránov, na akciách usporadúvaných mestom Nitra a pri spetrovaní života seniorov v sociálnom zariadení, rád predvedie svoje umenie.

Pri príležitosti životného jubilea mu v mene členskej základne ZO SZPB

